

JIHOČESKÁ UNIVERZITA

Zemědělská fakulta

České Budějovice

OBOR: POZEMKOVÉ ÚPRAVY A PŘEVODY NEMOVITOSTÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**ANALÝZA PRVKŮ KRAJINNÉHO RÁZU A MOŽNOSTI JEJICH
OCHRANY**

VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE: prof. ing. Jan Váchal, CSc.

AUTORKA: Petra Nováková

2007

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění, poskytnutých materiálů, informací a uvedené literatury.

V Českých Budějovicích dne

.....
Petra Nováková

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce prof. Ing. Janu Váchalovi CSc. a Ing. Janě Moravcové a Ing. Monice Koupilové, DiS za vstřícnost, ochotu, pomoc a cenné rady.

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

OBSAH

1 ÚVOD.....	2
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	3
2.1 Krajina.....	3
2.1.1 Definice krajiny.....	3
2.1.2 Ekosystém.....	4
2.1.3 Struktura krajiny.....	4
2.1.4 Krajinná matrice.....	5
2.1.5 Enklávy.....	6
2.1.6 Koridory.....	7
2.2 Chování krajiny.....	7
2.2.1 Ekologická stabilita krajiny.....	7
2.2.2 Kostra ekologické stability.....	8
2.2.3 Územní systém ekologické stability.....	9
2.2.3.1 Biocentrum.....	10
2.2.3.2 Biokoridor.....	11
2.2.3.3 Interakční prvek.....	12
2.2.4 Harmonické vztahy v krajině.....	12
2.2.5 Estetika krajiny.....	12
2.3 Ochrana krajiny.....	13
2.3.1 Stav krajiny.....	13
2.3.2 Péče o krajinu.....	13
2.4 Územní plánování, ochrana a tvorba krajiny.....	13
2.4.1 Cíle územního plánování.....	14
2.4.1.1 Územní plán.....	14
2.5 Mapování krajiny.....	14
2.5.1 Geobiocenologická typizace.....	15
2.5.2 Bonitované půdně ekologické jednotky (BPEJ).....	15
2.6 Změny krajiny.....	15
2.7 Krajinný ráz.....	16
2.7.1 Typické znaky krajinného rázu.....	16

2.7.2 Místo krajinného rázu.....	17
2.7.2.1 Základní krajinářský celek.....	17
2.7.2.2 Nadřazený krajinářský celek.....	17
2.7.3 Oblast krajinného rázu.....	17
2.7.4 Přírodní charakteristika krajinného rázu.....	18
2.7.5 Kulturní charakteristika krajinného rázu.....	18
2.7.5.1 Kulturní dominanty krajiny.....	19
2.7.6 Historická charakteristika krajinného rázu.....	19
2.7.7 Estetická hodnota krajinného rázu.....	19
2.7.8 Typické znaky krajinného rázu.....	20
2.7.8.1 Významný krajinný prvek.....	20
2.7.8.2 Krajinné dominanty.....	20
2.8 Analýza krajinného rázu.....	21
2.9 Ochrana krajinného rázu.....	22

3 MATERIÁL A METODIKA.....23

3.1 Materiál.....	23
3.1.1 Geomorfologická a fyzicko-geografická charakteristika.....	24
3.1.2 Charakteristika bioregionu.....	25
3.1.3 Klima.....	25
3.1.4 Geologie.....	27
3.1.5 Půdní poměry.....	27
3.1.6 Hydrografické poměry.....	29
3.1.7 Bioregion.....	29
3.1.7.1 Šumavský bioregion.....	29
3.1.7.2 Sušický bioregion.....	31
3.1.8 Zařazení do výrobní oblasti.....	31
3.1.8.1 Zemědělství.....	32
3.1.8.2 Lesnictví.....	32
3.1.8.3 Myslivost a rybářství.....	33
3.2 Metodika práce.....	34

3.2.1	Hodnocení krajinného rázu.....	34
3.2.1.1	Preventivní ochrana krajinného rázu.....	35
3.2.1.2	Aktuální ochrana krajinného rázu.....	35
3.2.2	Určení typických znaků krajinného rázu území.....	35
3.2.2.1	Hodnotící kritéria typických znaků krajinného rázu.....	36
3.2.2.2	Vyhodnocení dochovalosti a návrhy na tvorbu či ochranu krajinného rázu.....	37
3.2.2.3	Postup práce.....	38
4	VÝSLEDKY A DISKUSE.....	39
4.1	Zhodnocení krajinného rázu.....	39
4.1.1	Hodnotící kritéria typických znaků KR.....	39
4.1.1.1	Přírodní podmínky území.....	39
4.1.1.2	Způsoby využívání území.....	41
4.1.1.3	Genetické dispozice krajiny k zachování KR.....	42
4.1.1.4	Měřítka krajinné struktury.....	42
4.1.1.5	Esteticky kompoziční hodnoty.....	43
4.1.1.6	Výskyt kulturně společenských prvků.....	43
4.2	Historické charakteristiky.....	47
4.3	Zhodnocení zájmového území.....	49
4.3.1	Vazby na ÚSES krajiny.....	49
4.3.2	Výpočet KES.....	49
4.4	Místo krajinného rázu pro území v CHKO.....	50
4.4.1	Lesní komplexy.....	50
4.4.2	Podhůří s rozptýlenou zástavbou a drobnými sídly.....	51
4.4.3	Stachy, Zdíkov.....	52
5	SOUHRNNÉ ZHODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU A NÁVRHY OPATŘENÍ..	53
5.1	Vyhodnocení zachovalosti krajinného rázu.....	53
5.5.2	Návrhy opatření.....	53
6	ZÁVĚR.....	56

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
 Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
 Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

7 POUŽITÁ LITERATURA.....	57
8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	62
9 SEZNAM PŘÍLOH.....	63
10 SEZNAM OBRÁZKŮ.....	64
11 SEZNAM TABULEK.....	65
12 SEZNAM MAP.....	65

1. ÚVOD

Pojem krajina je často nahrazován pojmem „krajiny“ ve snaze lépe vystihnout odlišnost a specifický charakter určitého území, určitého typu krajiny. Vzhledem k velké složitosti vztahů, složek a dynamiky krajiny je velmi komplikované postihnout a hodnotit krajinu jako komplexní celek. Nástrojem umožňujícím poměrně celistvý přístup ke krajině a jejímu hodnocení se v našich podmínkách stává institut krajinného rázu.

Krajinný ráz vystihuje charakter a projev určité krajiny a zároveň umožňuje rozlišit a vymezit různé typy krajin lišících se právě svým krajinným rázem. Jakákoliv činnost v krajině a jakýkoliv zásah do krajiny ovlivní její ráz, i když to nemusí vždy znamenat výhradně změnu negativní nebo nežádoucí. Hodnocení krajinného rázu by tak mělo být zcela plnohodnotnou a nezbytnou součástí plánování veškerých, zejména stavebních zásahů do krajiny.

Rozsahem charakteristik, kterými se krajinný ráz vymezuje, je značně omezena uchopitelnost tohoto pojmu a jeho jednoznačné určení. To má za následek i současný bezvládný stav v této problematice, kdy při existenci několika metodik hodnocení krajinného rázu, například: Bukáček, Matějka 1997; Löw 1999; Míchal 1999; Vorel 1999, není žádný závazně platný a jednotně užívaný předpis pro jeho hodnocení.

Krajinný ráz je vymezen prostřednictvím charakteristiky přírodní (primární krajinná struktura), kulturní (sekundární krajinná struktura) a historické (historické události, významné osobnosti aj.). Uvedené charakteristiky jsou nositeli přírodní a estetické hodnoty a cílem této práce je zhodnotit současný stav zájmového území a navrhnout možnosti, jak ustálit rovnováhu mezi využíváním a ochranou krajiny a přírodních zdrojů.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Krajina

2.1.1 Definice krajiny

Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky. [Zákon č. 114/1992 Sb.]

Krajina představuje určitou, územně vymezenou část přírodního prostředí s charakteristickými prvky, znaky a vlastnostmi [HRABAL, A., JÚVA, K., TLAPÁK, V., 1977]

My chápeme krajinu jako něco konkrétního; je to část zemského povrchu se skalami a jezery, řekami a lesy, lukami a vesnicemi, městy a horami. Víme, že tyto krajinné složky neexistují nezávisle, ale naopak se navzájem ovlivňují a vytvářejí jakýsi otevřený systém neústrojných, ústrojných i technických komponent. [HADAČ, M., 1982]

V podstatě každá z forem hodnocení krajiny vyžaduje vlastní, danému účelu nejlépe vyhovující definici krajiny. Společným znakem drtivé většiny definic krajiny je její polyfunkční charakter. [SKLENIČKA, P., 2003]

Krajinu je možno klasifikovat z různých hledisek, a to buď vědeckých, nebo praktických, podle účelů krajiny. V současné době se nejvíce používá členění (ROHON, 2001): krajina přírodní - vzniká působením přírodních krajinotvorných pochodů. Dnešní typ přírodní krajiny se utvářel zhruba od konce druhohor, kdy došlo ke zformování dnešního klimatu a převládal do neolitu, kdy lidská společnost dospěla do stadia zemědělství. V současné době se v civilizovaných státech uchovává přírodní krajina jen výjimečně. Některými autory je tato krajina nazývána přirozenou krajinou. Krajinu, kde převažují přírodní prvky, i když je to krajina kulturní, to je taková, která vznikla pod vlivem antropogenní činnosti a je vlastně krajina odvozená označují za krajinu přírodní. [DEMO, M., LÁTEČKA, M. a kol., 2004]

Krajina je ekologicky heterogenní území složené ze specifické sestavy ekosystémů, které jsou ve vzájemné interakci, které se zde podobným způsobem opakují a navzájem navazují. [KENDER, J., 2000]

Ke krajině lze přistupovat z různých hledisek, krajinu člověk vnímá esteticky, umělecky, historicky, politicky, ekonomicky, morfologicky i jinak. Stručně řečeno, krajina je příliš rozmanitá na to, abychom se o ní mohli jednoduše vyjádřit. [FORMAN, R.T.T., GORDON, M., 1993]

2.1.2 Ekosystém

Ekosystém je funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase. [Zákon č. 114/1992 Sb.]

Ekosystém však častěji používáme v užším významu pro přírodní celek vymezený určitými hranicemi a zahrnující veškeré živé organismy a všechny prvky neživého půdního i atmosférického prostředí a zároveň pro veškeré vazby mezi organismy navzájem. V tomto smyslu je ekosystémem nebo geosystémem les, světlina v lese, louka, stepní enkláva, izolovaný kopec, údolí, celé povodí toku, pohoří, tedy přirozený výsek přírody, krajiny, kontinentu či planety Země. Celou biosféru čili ekosféru lze považovat za globální ekosystém naší planety. [MOLDAN, B., JENÍK, J., ZÝKA, J., 1989]

Ekosystém – základní funkční jednotka přírody bez určení měřítka, není vhodný k označování prostorových – územních komplexů krajiny nižší taxonomické úrovně. [DEMO, M., LÁTEČKA, M. a kol.]

Znamená dynamický komplex rostlinných, živočišných a mikroorganismových společenství a jejich neživého prostředí, působící ve vzájemné interakci jako funkční jednotka. [NOVOTNÁ, D., 2001] Je to heterogenní systém složený z biologického subsystému a ze subsystému prostředí (tzv. ekotopu). [MÍCHAL, I., 1992]

Existuje řada synonym, která více či méně přesně vyjadřují totéž co termín krajina. Jednotlivé pojmy jsou odrazem specializace, v které jsou používány, a rovněž měřítka, ke kterému se vztahují. Jedním z nich je pojem ekosystém. [SKLENIČKA, P., 2003]

V širším pojetí je ekosystém každý soubor prvků, z nichž alespoň jeden prvek je živý. Komplikovaným ekosystémem je sám člověk, zasazený se svými symbionty a parazity do konkrétního prostředí. [MOLDAN, B., JENÍK, J., ZÝKA, J., 1989]

2.1.3 Struktura krajiny

Struktura krajiny je rozmístění jednotlivých krajinných složek (krajinné matrice, plošek, koridorů) v krajině. Strukturu ovlivňuje hlavně rozmístění plošek, kontrast, zrnitost a vliv člověka. [NOVOTNÁ, D., 2001] Tři základní skladebné součásti krajiny - matrix, enklávy a koridory tvoří strukturu krajiny. [SKLENIČKA, P., 2003]

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

[FORMAN,R.T.T., GORDON,M., 1993] definují strukturu krajiny jako rozložení energie, látek a druhů ve vztahu k tvarům, velikostem, počtům, způsobům a k uspořádání krajinných složek a ekosystémů.

Při popisu struktury krajiny jsou určeny parametry jako rozloha, tvar, původ a vnitřní heterogenita (jakožto individuální parametry), heterogenita, počet a konfigurace (jakožto parametry skupinové) krajinných elementů resp. skladebných součástí krajiny vymezená jako celek. [MIMRA, 1995]

Struktura krajiny má rozhodující vliv na funkční vlastnosti krajiny. Jakákoliv změna (přírozená či antropogenního původu) v krajinné struktuře - v prostoru a čase mění průběh energomateriálových toků v krajině. Zde je základ využití látkově - energetických toků (LET) v krajině zejména zemědělsky využívané pro diagnostiku poruch a následnou antropoekologickou ekooptimalizací. [VÁCHAL, 2002] Ve struktuře krajiny rozlišujeme jednak: stabilní prvky a složky (části krajiny které se mění pomalu a v krajině se vyskytují v delším časovém horizontu jako např. horniny, georeliéf, les, budova, řeka) a dále proměnné prvky a složky (mění se v řádu hodin a dní např. některé organismy, počasí, průtok vody v řece). [DEMO, M., LÁTEČKA, M. a kol., 2004]

2.1.4 Krajinná matrice (matrix)

Krajinná matrice je nejrozsáhlejší a nejvíce propojená krajinná složka, která hraje dominantní roli v krajinných procesech. Také krajinná složka obklopující plošku nebo koridor. Relativní plocha krajinné složky je tedy jedním z kritérií určení krajinné matrice. Významným kritériem je také to, že krajinná matrice ovlivňuje dynamiku celé krajiny. Jakmile činnost člověka ustane, ostatní krajinné prvky (plošky, koridory) se mohou stát zárodkem nové krajinné matrice. [NOVOTNÁ,D., 2001] Krajina je složena z několika typů krajinných složek. Matrice je z nich nejrozsáhlejší a nejvíce spojitá; proto hraje v krajině dominantní roli. V terénu je však někdy velmi obtížné konkrétní matici vytipovat. Při jejím určování je účelné postupovat od nejnápadnějších charakteristik. První úvaha při snaze odlišit matici od plošek se tedy týká poměrného zastoupení a konfigurace jednotlivých složek, které se však mohou odlišovat v jednotlivých územích. Obecně však platí, že matrice má největší výměru. Zpravidla má konkávní hranice, kterými obklopuje ostatní krajinné složky. Má největší vliv na dynamiku krajiny jako celku. [FORMAN,R.T.T., GORDON,M., 1993]

Matrix je nejrozsáhlejší a prostorově nejspojitější skladebná součást krajiny. [SKLENIČKA, P., 2003] Následující definice, které se snaží objasnit podstatu krajinné matrice, pocházejí z různých oblastí lidského poznání.

- 1.homogenní hmota, ve které se objevují malé různorodé prvky (například v půdoznalectví - jemný podíl v půdním vzorku reprezentuje matici, ve které jsou rozmístěny malé kamínky)
- 2.tmelící materiál, který obklopuje původně nezávislé složky;
- 3.forma, podle které se odlévá socha, nebo orgán, ve kterém se vyvíjí embryo obratlovců.

Protože všechny tyto myšlenky se zdají být při snaze o pochopení krajiny velmi užitečné, každou z nich transformujeme do podoby formálních kritérií, jejichž důležitost se pokusíme určit. [FORMAN,R.T.T., GORDON,M., 1993]

2.1.5 Enklávy

Enkláva (ploška) je v geomorfologii plošně omezené a ostře ohraničené území, lišící se svou stavbou, reliéfem nebo biocenózou výrazně od rozsáhlejšího okolního území. [NOVOTNÁ,D., 2001] Plošky je možno dělit podle jejich původu nebo mechanismů, které je vytvářejí. Např. narušením malého území v matici se vytvoří ploška. Způsobuje to velká šíře rušivých vlivů. Plošky mohou vzniknout zemními sesuvy, lavinami, větrnými a sněhovými bouřkami, přemnožením býložravců, sešlapem velkými savci a mnoha dalšími změnami. Plošky vzniklé narušením mohou být také výsledkem lidské činnosti. Takovým příkladem v krajině jsou plošky vzniklé mýcením lesa, vypalováním trávy, povrchovou těžbou uhlí nebo jiných nerostů. [FORMAN,R.T.T., GORDON,M., 1993]

Enkláva (ploška) je neliniový, tedy plošný útvar, vzhledem se lišící od svého okolí, často obklopená krajinnou matrix. Enklávy se různí co do své velikosti, tvaru, typu, vnitřní heterogenity i vlastních hranic. [SKLENIČKA, P., 2003]

U plošek se nejnázve zjistí jejich velikost nebo plocha. Vztahují se k ní základní charakteristiky jako energie, minerální živiny a organismy. Jestliže procházíme velkou ploškou od jejího okraje dovnitř, setkáme se s překvapivými rozdíly. Vnější pás, jehož prostředí se podstatně liší od vnitřního prostředí plošky, je okrajem plošky. V okraji je jiné druhové složení a počet druhů – to je tzv. okrajový efekt. [FORMAN,R.T.T., GORDON,M., 1993]

2.1.6 Koridory

Koridor je pruh území, který je stejně jako enkláva obklopen odlišným prostředím. Oproti enklávě má však výrazně liniový charakter. [SKLENIČKA, P., 2003]

Koridory využívané pro dopravu, ochranu, jako zdroje i estetická součást prostředí prostupují křížem krážem téměř každou krajinu. [FORMAN,R.T.T., GORDON,M., 1993] Koridory tvoří často nepřekonatelné hranice v krajině nebo naopak jsou zdrojem rozmanitosti krajiny, poskytující útočiště rostlinným i živočišným druhům. Pro krajinu ČR jsou charakteristické liniové koridory, které ohraničují jednotlivé zemědělské pozemky (živé ploty). Uměle vytvořené jsou ochranné pásy (větrolamy). Ty mají zcela mimořádné postavení v bezlesé krajině. [NOVOTNÁ,D., 2001]

Vznikají stejným způsobem jako plošky. Koridory vzniklé narušením jsou výsledkem působení rušivého vlivu v pásu, například těžbou dřeva, železnicí nebo průseky pro energetické rozvody. Zbytkové koridory vznikají narušením okolní matrice. Pruh stromů ponechaný po mýcení lesa nebo pás původní prémie podél železnice, který prochází obdělávaným krajem, jsou zbytky původní vegetace. Koridory zdrojů prostředí podmiňují heterogenní liniová distribuce zdrojů prostředí v prostoru. Příkladem jsou koridory podél vodních toků nebo zvířecí stezky na úzkých hřebenech. Pěstované koridory - jako jsou ochranné pásy kolem dálnic v příměstských oblastech nebo mnoho nízkých trnitých živých plotů - vysazují lidé. Konečně regenerující koridory se vytvářejí zarůstáním pruhů v narušené ploše. Mezi regenerující koridory patří mnoho živých plotů vyrůstajících podél ohrad a některé městské zelené pásy. [FORMAN,R.T.T., GORDON,M., 1993]

2.2 Chování krajiny

2.2.1 Ekologická stabilita krajiny

Ekologická stabilita je schopnost ekologického systému přetrvávat i za působení rušivého vlivu a reprodukovat své podstatné charakteristiky v podmínkách narušování zvenčí. Tato schopnost se projevuje buď minimální změnou za působení rušivého vlivu nebo spontánním návratem do výchozího stavu, resp. na původní vývojovou trajektorii po případné změně. Tato obecná definice zahrnuje dva značně rozdílné aspekty, přičemž přítomnost jednoho z nich stačí k

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

tomu, abychom hovořili o ekologické stabilitě. [MÍCHAL, I., 1992]

Hlavním projevem ekologické stability území je ekologická rovnováha. Tato rovnováha je dynamickým stavem ekologického systému, který se trvale udržuje s malým kolísáním nebo do něhož se systém po případné změně opět vrací. Narušení ekologické rovnováhy se projevuje reakcí ekosystému na určitý podnět. Důvody, které tuto stabilitu porušují, jsou hledány v mnoha oblastech antropogenní činnosti a v poslední době i v abiotické složce krajinného prostředí. [KVÍTEK, T., 1993]

Ekologická stabilita je stav ekosystému nebo krajiny charakterizovaný schopností vyrovnávat vnější vlivy (vyvolané zpravidla činností člověka) a vnitřní vlivy bez citelného a dlouhodobého poškození. Jako ekologicky stabilní se označují ekosystémy a krajinné celky blízké přirozenému stavu. [NOVOTNÁ, D., 2001]

Na základě dynamického chování zvolené podstatné ekologické charakteristiky lze rozlišovat čtyři základní typy ekologické stability, totiž konstanci, cykličnost, rezistenci a resilienci (elastičnost). Všechny čtyři typy stability mohou být výsledkem výlučné přírodních procesů nebo převážně antropogenních zásahů nebo výsledkem nerozlučné kombinace obojího. Samozřejmě existují ekologické systémy v dlouhodobě rovnovážném funkčním stavu, jejichž existence zcela závisí na antropogenních vkladech hmot a energií (např. ekologické systémy lidských sídel). [MÍCHAL, I., 1992]

2.2.2 Kostra ekologické stability

Kostra ekologické stability je soubor ekologicky významných relativně stabilních krajinných segmentů (vegetačních formací), které mají zásadní význam pro tvorbu ÚSES. Legislativní ochrana ekologicky významných segmentů krajiny dle zákona je umožněna registrací v kategorii VKP, přírodních parků nebo zvlášť chráněných území. Podle citovaného zákona jsou VKP: lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy, mokřady. Dále sem patří další části krajiny, které jsou jako VKP zaregistrovány, např. TTP, skalní útvary, remízy aj. Ve vztahu k ekologické stabilitě mají zásadní význam pouze trvalé vegetační formace, a to především lesy, které tvoří základ ekologické stability, dále TTP, zvláště mají-li přirozený nebo přírodě blízký charakter. Ekostabilizující a krajino tvornou funkci plní i břehové porosty vodních toků a doprovodné porosty komunikací i jiných liniových prvků. Tuto funkci mohou plnit i sady, zahrady, zeleň aj. [DUMBROVSKÝ, M., MEZERA J. a kol., 2000]

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Kostra ekologické stability - v podstatě soustava ekologicky bohatších částí krajiny, které spolu nebo doplněny mohou vytvářet územní systém ekologické stability krajiny pro udržení i šíření žádoucích organismů; je tvořena existujícími relativně ekologicky stabilnějšími segmenty krajiny, pro které platí zásada: čím menší a čím vzdálenější jsou jednotlivé lokality, tím menší počet organismů zde nachází podmínky trvalé existence. [NOVOTNÁ, D., 2001] Relativně ekologicky stabilní lokality se v naší krajině zachovaly obvykle tam, kde hospodářské využití bylo obtížnější, nebo v těch územích, která z různých důvodů nebylo možné hospodářsky využívat ani jinak ovlivňovat. Pro správné vymezení ekologicky významných segmentů krajiny, tvořících kostru ekologické stability, musí být k dispozici dostatečně podrobné a aktuální informace o krajině. [KENDER, J., 2000]

Vymezení tzv. kostry ekologické stability je prvním krokem k tvorbě ÚSES, což značí soubor všech ekologicky stabilnějších částí krajiny bez ohledu na jejich funkční vztahy. Jejich velikost a rozmístění jsou dány přírodními podmínkami a historií lidského využívání každého konkrétního území. Pro vymezení kostry ekologické stability v konkrétní dané krajině je nutno provést zhodnocení aktuálního stavu jejích ekosystémů (plošných prvků) a ekotonů (liniových prvků) z hlediska jejich významu pro ekologickou stabilitu. [EHLICH, P., GERGEL, J., LOJDA, R., 2005]

Je skutečností, že v intenzivně využívané zemědělské krajině nebo průmyslové a sídelní krajině je zbytků přírodě blízkých společenstev s vysokou ekologickou stabilitou zpravidla málo. Proto zde je nutno uplatnit princip selektivního výběru - do kostry ekologické stability jsou zařazeny i území se společenstvy méně hodnotnými (z hlediska ekologické stability). [NOVOTNÁ, D., 2001]

Základem správného výběru ekologicky významných segmentů krajiny do kostry ekologické stability je porovnání rekonstrukce přírodního stavu se stavem současným. [KENDER, J., 2000]

2.2.3 Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability krajiny je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. [Zákon č. 114/1992 Sb.] Jejich vymezení na místní, regionální či nadregionální úrovni provádějí orgány územního plánování a orgány ochrany přírody ve spolupráci s orgány

vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodaření. [NOVOTNÁ, D., 2001]

Územní systém ekologické stability (dále ÚSES) je vybraná soustava ekologicky stabilnějších částí krajiny, účelně rozmístěných podle funkčních a prostorových kritérií. Těmito kritérii jsou:

- rozmanitost potenciálních přírodních ekosystémů v řešeném území
- jejich prostorové vazby (kritérium udává směry tzv. biokoridorů spojovacích i kontaktních i polohu přirozených migračních bariér)
- nezbytné prostorové parametry (minimální plochy tzv. biocenter různého typu, maximální délky tzv. biokoridorů a jejich minimální nutné šířky)
- aktuální stav krajiny
- společenské limity a záměry určující současné a perspektivní možnosti kompletování uceleného systému. [MÍCHAL, I., 1992]

Za skladebné části ÚSES volíme účelně vybrané ekologicky významné segmenty krajiny na základě převažujících funkčních kritérií. Podle převažující funkce, kterou jim v ÚSES přisuzujeme, dělíme skladebné části na:

- biocentra,
- biokoridory,
- interakční prvky.

Podle biogeografického významu (stupeň biologické rozmanitosti, reprezentativnost a unikátnost společenstev, výskyt vzácných a ohrožených druhů a společenstev) rozlišujeme skladebné části ÚSES s významem:

- místním (lokálním),
- regionálním,
- nadregionálním (a ve vazbě na Evropskou ekologickou síť dále):
 - provinciálním,
 - biosférickým. [MADĚRA, P., ZIMOVÁ, E., 2005]

2.2.3.1 Biocentrum

Biocentrum je krajinný prvek (skladebná část ÚSES), který, pokud je funkční, svou velikostí a stavem složek geobiocenózy umožňuje dlouhodobou až trvalou existenci přirozených druhů organismů a přirozených geobiocenóz, případně i druhů organismů a geobiocenóz polopřirozených. Tato trvalá existence je ovšem možná jen za předpokladu

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

vhodného propojení biocentra s příslušnými biocentry v okolí prostřednictvím biokoridorů. Rozeznáváme biocentra hierarchického významu lokálního, regionálního, nadregionálního, provinciálního a biosférického. [KUBEŠ, J., 1996]

Biocentrum (centrum biotické diverzity) je území, které svou velikostí a stavem ekologických podmínek umožňuje trvalou existenci druhů i společenstev přirozeného genofondu krajiny. Biocentra mohou být tvořena biocenózami přírodními, typickými pro určitou biogeografickou oblast, nebo biocenózami, jejichž stav a vývoj je podmíněn lidskou činností. Do první skupiny patří především zbytky lesních porostů s přirozenou dřevinnou skladbou, do druhé skupiny lokality různých typů lad, louky s převahou přirozeně rostoucích druhů a rybníky. Biocentra s biocenózami typickými pro danou biogeografickou oblast označujeme jako reprezentativní, biocentra s výjimečnými přírodními biocenózami jako unikátní. [KENDER, J., 2000]

2.2.3.2 Biokoridor

Biokoridory (biotické koridory) jsou liniová společenstva umožňující migraci organismů a propojující biocentra. Biokoridory nemusí umožňovat trvalou existenci všech přirozeně se vyskytujících organismů v dané oblasti (nesmí ohrožovat přechodové formy). Biokoridory mohou být jak prostorově spojitě, tak i nespojitě. Prostorově spojitý biokoridor tvoří např. vodní tok lemovaný souvislými břehovými porosty, prostorově nespojitý biokoridor tvoří např. ostrůvky stepních lad nebo remízků v polní krajině. [KENDER, J., 2000]

Biokoridor je krajinný prvek, který, pokud je funkční, svou velikostí a stavem ekologických podmínek umožňuje migraci organismů charakteristických pro geobiocenózy biocenter které spojuje. Biokoridor je také trvalým útočištěm řady organismů, zvláště organismů ekotonových. [KUBEŠ, J., 1996]

Význam biokoridorů v kulturní krajině není omezen pouze na umožnění migrace organismů, jejich další rovnocennou funkcí je rozdělovat rozlehlé plochy ekologicky nestabilních antropogenně změněných ekosystémů (rozlehlých bloků polí a lesních lignikultur). [KENDER, J., 2000]

2.2.3.3 Interakční prvek

Interakční prvek je obvykle liniový krajinný prvek vybíhající z biokoridorů či biocenter do okolní krajiny a zprostředkovávající příznivé působení ÚSES na okolní méně stabilní krajinu. Interakční prvky se vymezují pouze na lokální úrovni. Interakční prvky slouží jako útočiště řady živočichů agrocenóz. [KUBEŠ, J., 1996]

Interakční prvky zprostředkovávají příznivé působení biocenter a biokoridorů na okolní, ekologicky méně stabilní krajinu. Vytvářejí existenční podmínky rostlinám a živočichům, kteří významně ovlivňují fungování ekosystémů kulturní krajiny. V interakčních prvcích nacházejí prostředí pro život např. opylovači kulturních rostlin a predátoři. Typickými interakčními prvky jsou např. ekotonová společenstva lesních okrajů, remízky, skupiny stromů, ba i solitérní stromy v polích, drobná prameniště, společenstva na mezích a kamenicích, vysokokmen-né sady, parky, aleje apod. Čím hustší je síť interakčních prvků, tím účinnější je jejich stabilizační význam. Interakční prvky mají většinou menší plochu než biocentra a biokoridory, velmi často jsou prostorově izolovány. [KENDER, J., 2000]

2.2.4 Harmonické vztahy v krajině

Harmonické vztahy v krajině jsou dány vztahy přírodních, kulturních a historických charakteristik, vyjadřujících trvalou udržitelnost jejího vývoje a využívání. Projevují se typickými kombinacemi typických znaků jakožto součásti lidského životního prostředí. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

2.2.5 Estetika krajiny

Hodnocení krajiny vnímání člověkem a vytváření krajinného obrazu je velmi složitým pochodem, protože závisí na velkém množství subjektivních proměnných. Nejde jen o hodnocení krajiny z estetického hlediska, ale i o identifikaci s krajinou a v případě domácích obyvatel i s krajinou jako jejich nejbližším životním prostředím. Vytvářením krajinného obrazu pro hodnocení estetiky krajiny rozumíme vizuálně vnímatelný celkový ráz krajiny. Znamená vnímání těch prvků a složek krajiny, které můžeme vnímat našimi smysly (např. konturu kopce, ale nikoliv pH půdy). [DEMEK, J.-1999].

2.3 Ochrana krajiny

Účelem ochrany přírody a krajiny je přispět k zajištění podmínek pro uchování života, jeho evolučních procesů a biologické rozmanitosti. Cílem je udržovat, chránit ale i vytvářet esteticky vyváženou, ekologicky stabilní a trvale produkční kulturní krajinu a současně udržovat v přírodním stavu lokality, které dosud nebyly výrazněji lidskou činností narušeny [SKLENÍČKA, P., 2003] Prostorové uspořádání by mělo spočívat v uvážlivém ekologicko-tvůrčím územním plánování. [KUBÍN, J., PAVLÍČEK, J., 1975]

2.3.1 Stav krajiny

Naše krajina jako celek se stala v posledních desetiletích do značné míry předmětem nepřiměřené intenzifikace zemědělské i lesnické výroby a nadměrné či nevhodné urbanizace. Pro ochranu přírody a krajiny je zvláště nebezpečným trendem to, že mizí tzv. přechodné (ekotonové) plochy. Výrazně se snížila průchodnost krajiny a na mnoha místech byly vážně narušeny estetické hodnoty krajiny a krajinný ráz, což má nejen nepříznivé psycho-sociální účinky, ale i negativní ekonomické důsledky. [MINISTERSTVO ŽP ČR, 1998]

2.3.2 Péče o krajinu

Péčí o krajinu (území) usilujeme o její přirozené nebo přiměřené uspořádání, ochranu a vytvoření harmonické skladby obytných, průmyslových, agrárních, rekreačních i dopravních částí (segmentů). Pro zdravou krajinu je nezbytné vytvářet systém ekologické stability právně zajištěný, tj. zachovat existující strukturální zeleň a ekologicky cenné části, spojovat je vzájemně biokoridory, pásy trvalé zeleně apod. Cílem ochrany krajiny je zachovat pro člověka trvale výkonnou, avšak zdravou krajinu, zabraňovat škodám v jejím vybavení i obrazu, popř. škody odstraňovat. O to by měl pečovat management krajiny a zajistit právní předpisy, normy, veškerou praktickou činnost. [NOVOTNÁ, D., 2001]

2.4 Územní plánování, ochrana a tvorba krajiny

Tvorba a ochrana krajiny bývá mnohdy zahrnována do termínu tvorby a ochrany životního prostředí, formulované také jako tvorba a ochrana životního prostředí. Všechny tyto

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

pojmy souvisí se skutečností, že současné civilizační procesy ovlivňují prostředí v němž žijeme, mnohdy velmi negativně a vyvolávají tak široké hnutí na ochranu životního prostředí, na ochranu přírody před nepříznivými účinky civilizace. [KUBÍN, J., PAVLÍČEK, J., 1975]

2.4.1 Cíle územního plánování

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti. S ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků. Zastavitelné plochy se vymezují s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území.

[Zákon č. 183/2006 Sb.]

2.4.1.1 Územní plán

Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (dále jen "urbanistická koncepce"), uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území (dále jen "plocha přestavby"), pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů. [Zákon č. 183/2006 Sb.]

2.5 Mapování krajiny

Výsledky každého typu mapování pro ochranu přírody mohou být pramenem informací pro terénní přírodní vědy. Dále mají i význam dokumentační a v něm jsou pro krajinu nenahraditelné. [ČÚOP, 1994]

U krajiny jako prostorového komplexu je kartografické znázornění velmi vhodným výrazovým prostředkem, který umožňuje zobrazit prostorové rozložení jednotlivých složek krajiny a zjistit vztahy mezi nimi [DEMEK, J., 1981].

2.5.1 Geobiocenologická typizace

Základní jednotkou je skupina typů geobiocénů (dále jen STG). Diferenciace krajiny prostřednictvím STG dává představu o prostorovém uplatnění trvalých ekologických podmínek. Kód STG se sestává ze tří dílčích jednotek:

- 1 vegetační stupeň
- 2 trofická řada
- 3 hydrická řada. [SKLENIČKA, P., 2003].

2.5.2 Bonitované půdně ekologické jednotky (BPEJ)

Bonitační koncept BPEJ byl zpracován pro zemědělskou půdu bez ohledu na její využívání (kulturu). Jeho výstupem je ekonomická interpretace BPEJ, napojená na Katastr nemovitosti. Vlastnosti každé jednotky jsou vyjádřeny pětimístným kódem:

- 1 příslušnost ke klimatickému regionu
- 2+3 hlavní půdní jednotka
- 4 kombinace sklonitosti a orientace vůči světovým stranám
- 5 kombinace hloubky a skeletovitosti půdy [SKLENIČKA, P., 2003]

2.6 Změny krajiny

Po každém narušení, ať přírodním nebo antropogenním, krajinné systémy přes sukcesí mají snahu směřovat ke klimaxu, což znamená vytvoření ekologicky stabilní krajiny (ekosystému), ve stavu dynamické rovnováhy. V každé krajině se objevují prvky kladné a záporné, neboli stabilizační a destabilizační. Kladné prvky – lesní porosty, vodní plochy, plochy volné zeleně apod., záporné prvky – velké plochy zemědělské půdy, plochy urbanizované, průmyslové, těžební, plochy se zpevněným povrchem apod. Na základě poměru ploch těchto prvků se zjišťuje koeficient ekologické stability určitého území. [SEMORÁDOVÁ, E., 1998].

2.7 Krajinový ráz

Termín „krajinný ráz“ není v českém právním ani odborném slovníku termínem novým. Již v roce 1920 zákon přídělkový (zákon číslo 47/1920 Sb) přináší formulaci „při sdělování plánu přihlížej pozemkový úřad k tomu, aby přídělem nebyly rušeny krásy přírodní a ráz krajinný“. [SKLENIČKA, P., 2003]

Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. [Zákon č. 114/1992 Sb.]

Pro hodnocení krajinného rázu je k dispozici několik metodik, ale ani jedna z nich zcela nevystihuje problematiku hodnocení. Požadavky zajišťující ochranu krajinného rázu vyžadují: vytváření podmínek pro zachování významných biotopů;

- podporu přírodě blízkých forem lesního a zemědělského hospodaření a ochranu genofondu i udržení základních mimoprodukčních funkcí krajiny;
- podchycení a ochranu kulturních dominant i tradičních (typických) prvků krajinné struktury, významných z hlediska kulturně společenských funkcí a přispívajících k jedinečnosti a rozmanitosti krajinného rázu;
- začlenění stávajících i nově navrhovaných prvků zemědělské infrastruktury do krajiny.

[EHLICH, P., GERGEL, J., LOJDA, R., 2005]

2.7.1 Typické znaky krajinného rázu

Typické znaky krajinného rázu jsou jednotlivé, člověkem v krajině smyslově přímo i zprostředkovaně vnímané charakteristiky krajiny, které spoluvytvářejí její obraz a určitý prostor pro člověka identifikují. Soubor těchto typických znaků dané krajiny vytváří její ráz. Typické znaky je účelné dělit na dominantní hlavní a doprovodné. [EHLICH, P., GERGEL, J., LOJDA, R., 2005]

2.7.2 Místo krajinného rázu

Místo krajinného rázu - je individuální, pohledově související krajinný prostor. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003] Je to část krajiny, stejnorodá z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného od ostatních míst krajinného rázu. [EHRlich, P., ONDR, P., 2003] Je tedy územím, které může být pohledově dotčeno realizací určitého záměru. Nejmenším místem krajinného rázu je základní krajinářský celek, vyšší jednotkou, odpovídající místu krajinného rázu, může být nadřazený krajinářský celek. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

2.7.2.1 Základní krajinářský celek

Základní krajinářský celek (dále ZKC) je individuální krajinný prostor vymezený pohledovými bariérami, který je uvnitř sebe pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanišť. Jeho velikost se většinou pohybuje od 1 do 100 ha. Jeho typické znaky, které jsou vnímány zblízka – např. vnitřní prostředí lesa, či louka obklopená lesem, vytvářejí krajinný interiér. ZKC může být nejen pohledově uzavřený – typické pro údolí, ale i polotevřený (uzavřená je alespoň polovina obvodu) – nejčastěji tvořeny bočními údolními a úpady a otevřený (pevně je uzavřená pouze jedna strana) – např. na vrcholcích kopců. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

2.7.2.2 Nadřazený krajinářský celek

Obsahuje zpravidla více základních krajinářských celků. Jeho typické znaky jsou vnímány z dálkových pohledů a jsou tvořeny tvary horizontů, které jej vymezují, dominantami a makrostrukturou svahů a vytvářejí tak krajinný exteriér. Rozloha se pohybuje řádově v desítkách až stovkách km². [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

2.7.3 Oblast krajinného rázu

Oblast krajinného rázu je území se stejným či velmi podobným souborem typických znaků, odrážejících jeho stav nebo vývoj. Soubor typických znaků dané oblasti krajinného rázu je určen jejími charakteristikami, zejména přírodními, kulturními a historickými.

Krajinný ráz je dán určitou typickou kombinací přírodních, kulturních a historických charakteristik dané oblasti krajinného rázu. Ty jsou lidmi vnímány jako její typické znaky, které pro ně určitý prostor identifikují a vytváří tak jeho obraz. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003] Pro účely hodnocení krajinného rázu budou místa souvislá území s podobnými charakteristikami krajinného rázu uvnitř téhož bioregionu, která zahrnují rozdílná místa krajinného rázu. [EHRLICH, P., ONDR, P., 2003]

2.7.4 Přírodní charakteristika krajinného rázu

Přírodní charakteristika je dána přírodními podmínkami. Rozhodující jsou zejména ty přírodní podmínky, které se bezprostředně projevují v obraze dané krajiny a tvoří část typických znaků daného krajinného rázu. Významné jsou i ty přírodní podmínky, které rozhodující měrou ovlivňují využitelnost přírodních zdrojů v území a tvoří tedy rámce pro dlouhodobé využívání krajiny člověkem. Z hlediska vlivu na typické znaky krajinného rázu se projevuje zejména výsledek vlivu reliéfu, geologického podkladu a zásob nerostných surovin, hydrologických vlastností, půdy, klimatických podmínek a biogeografických poměrů. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

Přírodní hodnota je určena přírodními charakteristikami dané oblasti či místa z hlediska jejich funkce, původnosti a historického vzniku. [BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., 2003]

Je dána těmito kritérii:

- kvalitativní parametry zastoupených ekosystémů, vysoká členitost jednotlivých typů ekosystémů (vysoká biologická rozmanitost)
- členitá geomorfologie krajiny
- harmonický charakter interakcí mezi ekosystémy
- výrazné přírodní dominanty krajiny [EHRLICH, P., ONDR, P., 2003]

2.7.5 Kulturní charakteristika krajinného rázu

Kulturní charakteristika krajinného rázu je dána způsobem využívání krajiny. Jde tedy zejména o vyjádření vlivu krajinytvorných činností člověka na krajinu, a tím i na její charakterický ráz. Krajinytvorné činnosti jsou v různých územích různé a mají po danou oblast krajinného rázu i různou váhu.

Obligátne jsou nejvýznamnějšími krajinotvornými funkcemi lesnictví, zemědělství a sídelní funkce, často však též těžba surovin, doprava, vodní hospodářství, někdy i rekreace. Aktuální vegetace a charakter krajinných úprav (včetně vodního režimu) jsou z povahy věci na pomezí přírodní a kulturní charakteristiky. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

2.7.5.1 Kulturní dominanta krajiny

Je jedním z dominantních typických znaků krajinného rázu. Kulturní dominantou jsou člověkem bezprostředně vnímané výsledky lidské činnosti v krajině, které se zásadní měrou spolupodílejí na jejím obraze. Mohou jimi být stavby, ale i člověkem přetvořený reliéf, akcentující určitý dlouhodobý způsob hospodaření, nebo přírodní dominantu spojená s kulturním povědomím obyvatel. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

2.7.6 Historická charakteristika krajinného rázu

Historická charakteristika krajinného rázu se odvíjí od souvislostí vývoje přírodních a kulturních charakteristik dané oblasti, v jejich časové posloupnosti a vazbě na využívání krajiny a život minulých generací v ní vůbec. Typické znaky, od této charakteristiky odvozené, jsou tvořeny současnými stopami, které historie v krajině zanechala. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

Je dána přítomností kulturních nemovitých památek, městských a vesnických památkových rezervací a zón a krajinných památkových zón včetně ochranných pásem, historickým významem místa nebo významem místa pro kulturní historii národa. [EHLICH, P., GERGEL, J., LOJDA, R., 2005]

2.7.7 Estetická hodnota krajinného rázu

Estetická hodnota krajinného rázu je průmětem typických znaků a jejich typických kombinací do kladných a záporných hodnot, které je hodnotící subjekt schopen "vyčíst" ze smyslově postižitelných (převážně vizuálních) charakteristik daného místa krajinného rázu. Obě hodnoty jsou výsledkem obsahového hodnocení všech charakteristik krajinného rázu. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003] Dále je objektivním kritériem estetické hodnoty krajiny takové prostorové uspořádání vizuálně vnímaných scénérií, jehož působivost spočívá v jedinečnosti a neopakovatelnosti. [EHLICH, P., GERGEL, J., LOJDA, R., 2005]

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Každý uvedený typ konkrétní krajiny zahrnuje celou škálu estetických hodnot a není tedy v tomto smyslu hodnotnější jeden než druhý. [NEPOMUCKÝ, P., SALAŠOVÁ, A., 1996]

2.7.8 Typické znaky krajinného rázu

Typické znaky krajinného rázu jsou jednotlivé, člověkem v krajině smyslově přímo i zprostředkovaně vnímané charakteristiky krajiny, které spoluvytvářejí její obraz a určitý prostor pro člověka identifikují. Typické znaky je účelné dělit na dominantní, hlavní a doprovodné. Rozhodující je určení souboru znaků dominantních, které o rázovitosti krajiny rozhodují v širších, nadřazených celcích, a znaků hlavních, které rozhodují o rázovitosti jednotlivých krajinářských celků a identifikují je. Doprovodné znaky ráz krajiny dotvářejí. [MÍCHAL, I., LÖW, J., 2003]

2.7.8.1 Významný krajinný prvek

Významný krajinný prvek jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. [Zákon č. 114/1992 Sb.]

Registrace VKP se provádí zápisem do seznamu, zápis obsahuje soupis katastrálních území a výčet dotčených parcel s uvedením jejich vlastníků a nájemců, stručnou charakteristiku, doklad o oznámení, popř. o výsledku projednání či zrušení a zákres v mapách přiměřeného měřítka. [NOVOTNÁ, D., 2001]

2.7.8.2 Krajinné dominanty

Krajinná dominanta je krajinný prvek nebo složka krajiny výrazně přesahující některou ze svých vlastností (tvar, velikost, barva, kulturní aspekt atd.) rámec ostatních částí sledovaného prostoru. [SKLENIČKA, P., 2003]

Tab. 1: Typy krajinných dominant

Kritérium diferenciace	Typy dominant	Příklady dominant
počet prvků složek	dominanta individuální	věž, kostel, hora
	dominantní soubor	panelové sídliště
původ	dominanta přírodní	skála, řeka, hora
	dominanta umělá	rozhledna, vysílač, kostel
	dominanta duchovní	místo události, bojiště
rozsah působení	dominanta lokální	strom-solitéra, kaplička, kostel
	dominanta regionální	hora, přehrada, dálnice, lom
	dominanta národní	významná řeka (Labe), pohoří
směr působení	dominanta vertikální	komín, vodárna
	dominanta horizontální	horský hřeben
	dominanta všesměrná	průmyslový areál
pohyb	dominanta dynamická	větrná elektrárna
	dominanta statická	hora, vysílač
	dominanta kombinovaná	radarová stanice, dálnice
způsob vnímání	dominanta vizuální	rozhledna, hora
	dominanta pachová	chemická továrna, květnatá louka
	dominanta hluková	dálnice, letiště
jedinečnost	dominanta unikátní	vyjimečné stavby
	dominanta opakující se	hora, lom, větrná elektrárna

[BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., 2003]

2.8 Analýza krajinného rázu

Princip spočívá v rozložení hodnocení a posuzování na dílčí, samostatně řešitelné kroky. Jednotlivými kroky, ve kterých je vždy transparentním způsobem vyjádřen výsledek, se do značné míry eliminuje subjektivita hodnocení a navíc vzniká určitý prostor k diskusi. Nepřesnosti a odchylky, vyplývající z více či méně subjektivních pohledů, se do značné míry mohou tak vyrovnávat.

Základním principem metody je proto prostorová a charakterová diference krajiny – vymezení zřetelně odlišných charakterově homogenních částí krajiny. Diference se provádí u oblastí krajinného rázu s ohledem na přírodní podmínky (terénní morfologii,

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

charakter vegetačního krytu, klima) a způsob organizace a využívání území (charakter osídlení a dalších stop kultivace krajiny) v historických souvislostech. Při vymezení míst krajinného rázu se bere v úvahu především prostorové vymezení (ohraničení) a stejnorodost krajinné scény. [VOREL, I., BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., CULEK, M., SKLENIČKA, P., 2004]

2.9 Ochrana krajinného rázu

Péče o ráz krajiny musí být věnována rovněž území v městské struktuře, kde KR představuje zřetelnou hodnotu. Jsou to nejenom zvláště chráněná území nebo přírodní parky, ale i další části systému přírodního prostředí města – přírodní celky koridorů vodotečí, nezastavěné náhorní polohy a enklávy lesních porostů, rozsáhlých lesoparků a zemědělské půdy. Jsou to též polohy v urbanizovaných územích, kde rysy krajinné struktury (např. terénní horizonty, výrazné porosty, ozeleněné svahy, terénní dominanty, skály) výrazně spoluurčují charakter prostorové scény.

Jakákoliv stavba nebo radikální změna využití území může zasáhnout (a povětšinou také zasahuje) do rázu krajiny. To by mohlo znamenat, že jakýkoliv záměr by bylo možno odmítnout s odvoláním na ochranu krajinného rázu. Dle § 12 je však krajinný ráz chráněn s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině a jeho přírodní a estetické hodnoty jsou chráněny před snížením. Ne každá část krajiny, dotčená vlivem navrhovaného záměru vykazuje uvedené znaky a hodnoty. Existují segmenty krajiny, kde je krajinný ráz nevýrazný, indiferentní a nevyznačuje se žádnými výraznými a pozitivními znaky (krajina není rázovitá).

Ochrana krajinného rázu musí být zaměřena:

- k ochraně typických znaků krajinného rázu dané oblasti, které jsou součástí jednotlivých charakteristik (přírodní, kulturní a historická)
- k ochraně přírodních a estetických hodnot
- k zachování VKP, ZCHÚ, kulturních dominant, harmonického měřítko a vztahů v krajině

[VOREL, I., BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., CULEK, M., SKLENIČKA, P., 2004]

3. MATERIÁL A METODIKA

3.1 Materiál

Obec Zdíkov se nachází v Jihočeském kraji při západním okraji prachatického okresu, 7 km severozápadně od města Vimperk na rozhraní Šumavského podhůří a samotné Šumavy. Obec leží v nadmořské výšce 730-870m. Západně od Zdíkova se rozkládá oblast Šumavských plání, na východ Vimperská vrchovina, směrem na sever pak Javornická hornatina. Pro okolí obce se v posledních letech vžil název Zdíkovsko, katastrální území obce zaujímá 32km². [GEOVISION, 2004]

Obr. 1: Letecký pohled na Zdíkov

V zájmovém území se nachází několik obcí, z nichž největší je obec Zdíkov. Spádovými obcemi a osadami jsou Albrechtec, Masákova Lhota, Klasetín a Zábrod. Celkový podíl sídelních struktur činí 4,2 % plochy zájmového území. Zemědělská činnost vychází z principů hospodaření v oblastech horského zemědělského výrobního typu. Po roce 1998 probíhá postupně přechod od intenzivní zemědělské výroby k extenzivnímu využívání půdního fondu. Téměř třetina orné půdy (z původních 315 ha na 110 ha) byla zatrávněna,

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

výrazně vzrostl (o 7 %) podíl pastevně využívaných travních porostů. Na méně svažitéch pozemcích se hospodaří na orné půdě. Vysokého podílu zalesnění území (přes 60 %) s převahou smrkové monokultury využívá lesní hospodářství ve státních a obecních lesích.

V současné době je v povodí Zdíkovského potoka zemědělskou činností obhospodařováno 510 ha půdy. Největším hospodařícím subjektem je zemědělské družstvo Šumava Zvíkov a dále soukromý zemědělec (v dolní části povodí). Převažuje zde pastevní systém chovu skotu s netržní produkcí mléka v kombinaci s pastvou koní a v menší míře ovcí.

Tab.2: Charakteristika zájmového území

Přibližný střed obce:	49° 05' severní šířky, 13°42' východní délky
Rozloha:	
- celkem:	3 193 ha (31.93 km ²)
- zemědělská půda:	1 433 ha (44,9%)
- lesní půda:	1 521 ha (47,6%)
- z toho obecní lesy:	378 ha
- vodní plochy:	9 ha (0,3%)
- zastavěné plochy:	24 ha (0,8%)
- ostatní plochy:	205 ha (6,4%)
Hustota osídlení území obce:	51 obyvatel/ km ²
Hustota sídlení Budějovického kraje:	62 obyvatel/ km ²
Hustota sídlení okresu Prachatice:	37 obyvatel/ km ²
Rozloha okresu Prachatice:	1 375 km ² (Zdíkov se podílí 2,3 %)
Počet obyvatel okresu Prachatice:	51 709 km ² (Zdíkov se podílí 3,1%)
[http://www.zdikov.cz/]	

3.1.1 Geomorfologická a fyzicko – geografická charakteristika

Podle regionálního geomorfologického členění České republiky [CZUDEK, T.] leží převážná část území v provincii Česká vysočina, soustavě Šumavské, podsoustavě Šumavská hornatina, celku Šumavské podhůří. V tomto celku patří do konkrétního podcelku Vimperská

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
 Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
 Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

vrchovina (pouze nejjižnější část okolo Nového Dvora zasahuje do podcelku Šumavské pláně, okrsku Kvildské pláně). Jde o členitou vrchovinu se střední nadmořskou výškou 687 metrů a středním sklonem 7°10'. Převládající výšková členitost je 200 – 400 metrů. Nejnižší nadmořská výška je 470 metrů, nejvyšší 922 metry.

3.1.2 Charakteristika bioregionu

Z hlediska biogeografického členění České republiky [CULEK, M., 1996] náleží Zdíkov do provincie střeoevropských listnatých lesů, podprovincie hercynské. Řešeným územím prochází významný biogeografický předěl - hranice mezi Šumavským a Sušickým bioregionem. Součástí Sušického bioregionu je území západně od Zdíkova - Zdíkovce, severně od Zdíkovce a východně od Račova; ostatní části řešeného území leží v nereprezentativní (přechodné) zóně Šumavského bioregionu.

3.1.3 Klima

Dle mapy klimatických oblastí ČSSR CH7 [QUITT, 1971] leží Zdíkov v chladné klimatické oblasti Čech, konkrétně v jejím okrsku CH 7. Léto je zde velmi krátké až krátké, mírně chladné a vlhké. Přechodná období jsou dlouhá, s mírně chladným jarem a mírným podzimem. Zima je dlouhá, mírná, mírně vlhká s dlouho trvající sněhovou pokrývkou.

Vegetační období (průměrná denní teplota nad 5°C) zde nastupuje počátkem května. Období plné vegetace (průměrná denní teplota nad 10°C) přichází až počátkem června. Od 5. října lze pak očekávat konec vegetačního období (průměrná denní teplota pod 5°C). Z hlediska kolísání teplotní křivky lze pozorovat vzestup teploty od 15. ledna. Tento vzestup se zastaví mezi 14. – 15. únorem, což je období zimního monzunu. Další vzestup teploty o 0,2–0,3°C denně nastává od 21. března. 10. a 11. května, tj. na ledové muže, následuje zase pokles teploty. Do 8. června teplota stoupá, ale pak následuje opět zastavení vzestupu nebo i pokles teploty v důsledku Medardova kápě. Od 15.–25. června teplota opět roste, aby v období od 15. července do 5. srpna dosáhla ročního teplotního vrcholu (hodnoty pohybující se kolem 14°C). Poté nastává pozvolný pokles, který končí přechodným vzestupem (přibližně o 0,4°C denně) ve dnech 26.–28. listopadu. Tento vzestup končí 1. prosince a od tohoto data už teplota klesá až do 15. ledna.

Tab.3: Teplotní charakteristiky zájmového území

Klimatická charakteristika podnebných oblastí	Chladné podnebné oblasti	
	Průměrná roční teplota v [°C]	2 - 4
Průměrná teplota v lednu v [°C]	-5 až -7	-3 až -6
Průměrná teplota v červenci v [°C]	12 - 15	14 – 16
Suma teplot nad 10°C	pod 2000	2000 – 2200
Počet mrazových dnů (min. teplota ≤ -0,1°C)	140 - 180	140 – 180
Počet ledových dnů (max. teplota ≤ -0,1°C, tzn. celodenní mráz)	60 - 70	40 – 70
Počet letních dnů (max. teplota ≥ 25°C)	0 - 30	10 – 30

Tab.4: Srážkové charakteristiky zájmového území

Klimatická charakteristika podnebných oblastí	Chladné podnebné oblasti	
	Průměrný roční úhrn srážek [mm]	1200 - 1600
Srážkový úhrn ve vegetačním období v [mm]	500 - 700	500 – 700
Srážkový úhrn v zimním období v [mm]	350 - 500	300 – 500
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	120 - 140	120 – 140
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	120 - 160	100 – 140

Tab.5: Charakteristika slunečního svitu v zájmovém území

Klimatická charakteristika	Hodnoty
Průměrný počet hodin slunečního svitu za rok	1644
Počet jasných dnů	30 – 40
Počet zamračených dnů	130 – 150

3.1.4 Geologie

Geologický podklad je předprvohorního až prvohorního stáří a tvoří jej šumavská větev Moldanubika. Mezi metamorfovanými horninami moldanubika převažují ortoruly, aplitické žuly a pararuly. Kvarterní pokryv tvoří rašeliny, písčité, svahové hlíny a organické, svahové hlíny s balvaný [PROJEKTA TÁBOR s.r.o., 2001].

Území spadá dle geomorfologických jednotek ČR do:

- provincie: Česká vysočina
- subprovincie: Šumavská
- oblasti: Šumavská hornatina
- celek: Šumava
Šumavské podhůří

Podloží je tvořeno moldanubickým plutonem, uloženým pod pláštěm krystalických břidlic. Z období kvartéru jsou zde štěrkopísčité terasy se zvýšeným podílem těžkých nerostů (zlata), které lze pozorovat jako součást koryt vodních toků. Litologicky zde dominují dva základní typy hornin, magmatizovaná biotická a sillimanit-biotická pararula (místy se sillimanitem a granátem), který má ortorulový vzhled. Litologické rozhraní mezi oběma horninovými typy je neostré, pozvolné a představuje zřejmě přechod mezi různě intenzivně migmatizovanými úseky těžce horniny. Není však vyloučena ani možnost různého látkového složení výchozích hornin obou základních typů.

3.1.5 Půdní poměry

V okolí Zdíkova je situace [Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd, 1994] :
Na převážné ploše řešeného území se nachází půdní asociace kambizemního podzolu z rul a granulitů. Tyto hnědé půdy jsou zpravidla narušeny stálou erozí doprovázenou porychovým

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

odnosem zvětralin. Profil je střední až hluboký, přičemž hloubka je omezena souvislou štěrkovitou až kamenitou vrstvou, případně skálou. Zrnitostně jde o lehké až středně těžké, převážně hlinitopísčité až hlinité půdy s vysokým podílem hrubého písku (grusu) - slabě až středně štěrkovité s častou příměsí kamenů nad 3 centimetry velkými. Humusový horizont (= ornice) je mocný okolo 15 centimetrů, šedohnědý. Střední horizont vnitropůdního zvětrávání je okrově hnědý až hnědý podle matrix, a obsahuje kolísavé množství grusu. Tento horizont postupně přechází do zvětralinu nebo přímo matečné horniny. Fyzikální vlastnosti jsou poměrně příznivé (vzhledem k lehčímu zrnitostnímu složení nedochází k povrchovému přemokření, naopak může docházet k sezónnímu nedostatku vody), obsah humusu v humusovém horizontu vzrůstá s nadmořskou výškou a pohybuje se okolo 4%, půdní reakce je kyselá - pH 3,5-5.

Nivu Zdíkovského potoka a navazujících vodotečí vyplňuje organozemní glej (Histo-humic Gleysol). Původní vegetaci tvoří zamokřené olšiny nebo podmáčené smrčiny. Ovlivněny jsou vysokou hladinou stagnující podzemní vody. Humifikace se projevuje hromaděním humusu ve svrchní vrstvě až místním rašeliněním. Profil této půdy je hluboký a bezskeletovitý, zrnitostně jde o středně těžké, převážně hlinité půdy s vysokou hladinou podzemní vody (často vystupující až k povrchu). Zřetelná střídavá stavba. Humusový horizont je mocný okolo 20 centimetrů, šedý a rezivě skvrnitý, oxidačně redukční glejový horizont je šedý s železitými úkazy (například trubičky podél kořenových drah). Redukční glejový horizont je homogenní, zeleno až modrošedý, zajílený. Fyzikální vlastnosti jsou nepříznivé (špatná struktura, slabá provzdušněnost, rozbředlá konzistence), obsah humusu v humusovém horizontu je střední až vysoký (3 - 10%), půdní reakce je kyselá s pH - 5. Mezi předcházejícími dvěma půdními jednotkami je vklíněno přechodné pásmo tvořené kyselou varietou pseudoglejové kambizemě (Stagno-gleyic Cambisol)

Půdní typy obsahují tyto HPJ:

Kambizem HPJ 34, 36 – půdy silně kyselé až podzolované chladných oblastí

HPJ 37, 39 - skupina mělkých půd

HPJ 40 – skupina půd velmi sklonitých poloh

Pseudoglej HPJ 50

Fluyizem HPJ 56, 58

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

3.1.6 Hydrografické poměry

Hlavním recipientem řešeného území je Zdíkovský potok (č.h.p. 1-08-02-13) přes své drobné bezejmenné přítoky, který odvádí povrchové vody do Stašského potoka, respektive Spůlky. Jižní svahy Hrbu odvodňuje Vydří potok (č.h.p. 1-06-01-008). Severozápadní okraj řešeného území (Nový Dvůr, částečně Masákova Lhota a Zdíkovec náleží přímo do povodí Spůlky (č.h.p. 1-08-02-010 a 012). Nejsevernější výběžek katastru odvodňuje Jáchymovský potok (č.h.p. 1-08-02-011). Celý prostor je součástí úmoří Severního moře. V řešeném území se vyskytuje několik nádrží, jejichž význam je (kromě estetického a krajinytvorného) akumulární a retenční (například Zdíkovec a rybník ve Zdíkově).

3.1.7 Bioregion

Z hlediska biogeografického členění České republiky [CULEK a kol.] náleží Zdíkov do provincie středoevropských listnatých lesů, podprovincie hercynské. Řešeným územím prochází významný biogeografický předěl - hranice mezi Šumavským a Sušickým bioregionem. Součástí Sušického bioregionu je území západně od Zdíkova - Zdíkovec, severně od Zdíkovec a východně od Račova; ostatní části řešeného území leží v nereprezentativní (přechodné) zóně Šumavského bioregionu.

3.1.7.1 Šumavský bioregion

Rozkládá se na jihozápadě jižních Čech na hranici s Bavorskem a Rakouskem, převážná část s plochou 2051 km² však leží v ČR. Bioregion zabírá geomorfologický celek Šumava a přiléhající okraje celku Šumavské podhůří. Typická část bioregionu je tvořena horskými hřbety, pláněmi, podmáčenými plošinami a sníženinami. Potenciální vegetačními jednotkami jsou v nižších polohách květnaté bučiny, ve vyšších acidofilní horské bučiny a klimaxové smrčiny, ve sníženinách a na plošinách podmáčené smrčiny, vrchoviště a přechodová rašeliniště. V zaříznutých údolích se objevují ostrůvky suťových lesů. Nereprezentativní část tvoří okraje pohoří s nižším a plošším reliéfem, nezasahujícím svými

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

vrcholy do pásma klimaxových smrčín, pouze s malými ostrovy acidofilních horských bučin a malými ostrovy podmáčených smrčín a absencí typických oreofytů - jedná se o přechodné území k Podšumaví. Šumava zaujímá v mnohém směru specifické postavení vzhledem ke své jižní poloze i blízkosti Alp.

Vývoj krajiny

Šumavský bioregion nebyl velmi dlouho prakticky vůbec osídlen a ještě ve středověku dlouho plnil úlohu hraničního pralesovitého hvozdu. Větší vliv lidských aktivit je možné datovat teprve od 17. století, kdy začal velký rozmach sklářství. Značná část původních lesů ve stupni bučin byla tehdy převáděna na smrkové monokultury. Dodnes jsou však zachovány poměrně rozsáhlé porosty s přirozenou dřevinnou skladbou. V současnosti jsou však zvláště vrcholové partie značně poškozeny imisemi a polomy. Osídlení Šumavy nikdy nebylo příliš husté, zejména v oblasti centrálních plání. Po roce 1945 navíc mnoho osad zaniklo. V náhradní vegetaci převažovaly louky a pastviny, orné půdy bylo velmi málo. Mnoho luk a pastvin však bylo v posledních desetiletích poničeno melioracemi.

Ochrana přírody

Šumava je nejrozsáhlejší souvisle zalesněná oblast ve střední Evropě a po právu se stala předmětem ochrany. V současné době je na české straně vyhlášen Národní park Šumava, jehož ochranné pásmo má statut CHKO. Tento národní park navazuje na území Německa rovněž na národní park, příprava chráněného území s tímto statutem je ohlášena i z Rakouska. Nejvýznamnější částí národního parku je zejména jeho 1. zóna, která zabezpečuje přísnou ochranu jádra bioregionu s přirozenými lesními porosty, rašeliništi, ledovcovými jezery i primárním bezlesím na prudkých svazích karů i na kamenných mořích. Mimo území Národního parku Šumava je vyhlášena rovněž řada významných rezervací. NPR Bílá strž chrání přirozenou vegetaci horského lesa, NPR Černé a Čertovo jezero ledovcová jezera s karovými stěnami a přilehlými horskými lesními porosty, NPR Boubínský prales jednu z našich nejstarších a nejznámějších rezervací, NPR Velká niva pralesovité rašelinné smrčiny, NPP Blanice biotu přirozeného podhorského potoka a NPR Čertova stěna spolu se sousední NPR Luč původní biotu suťových porostů se vzácnou flórou.

STG zastoupené v k.ú. Zdikov uvedeny v *příloze 2*

3.1.7.2 Sušický bioregion

Leží na jihozápadě jižních Čech, zabírá střední část geomorfologického celku Šumavské podhůří a to kromě jižního okraje, který byl přiřazen k Šumavskému bioregionu. Bioregion je protažen podél Šumavy ve směru Z - V a má plochu 1033 km². Typická část bioregionu je tvořena vrchovinou na rulách a migmatitech s vložkami krystalických vápenců. Převažují acidofilní doubravy a jedliny s květnatými bučinami a ostrůvky bikových bučin a reliktních borů na vyšších vrcholech, na vápencích pak subxerofilní doubravy, vápnomilné bučiny a vápnomilné reliktní bory. Ve středně širokých nivách větších řek jsou vyvinuty říční luhy. Nereprezentativní část bioregionu je tvořena kotlinovitými sníženinami při severním okraji, které tvoří přechod do bioregionu Českobudějovického.

Vývoj krajiny

Osídlení je známo již z doby bronzové. Silné ovlivnění lesů pastvou se zřejmě projevilo poklesem zastoupení buku v lesních porostech již v době prehistorické. Dnes je většina lesů převedena na kulturní porosty. Na nelesní půdě je značný podíl luk a pastvin, dnes ovšem často opuštěných nebo zmeliorovaných.

Ochrana přírody

Do bioregionu zčásti zasahuje CHKO Šumava. Kromě toho zde byla vyhlášena celá řada maloplošných chráněných území. Nejvýznamnější jsou NPP Rovná, NPP Pastviště u Finů a NPP U Hajnice, vesměs významné botanické lokality. Další rezervace jsou např. PR Prácheň, PR Pučanka, PR Na Volešku, PR Kuřidlo, PP Ryšovy, PP Sedlina, PR Míchov, PR Opolenec, PP U Narovců a PP Háje. Jejich motivem ochrany jsou zejména ukázky lesní i nelesní bioty na krystalických vápencích.

3.1.8 Zařazení do výrobní oblasti

Zemědělská činnost vychází z principů hospodaření v oblastech horského zemědělského výrobního typu. Z hospodářské činnosti převažuje hospodaření na TTP. Téměř polovina ploch TTP připadá na extenzivní pastevní chov skotu. Na méně svažitéch pozemcích se hospodáří na orné půdě. Některá ovlivnění hospodářské činnosti vycházejí z podmínek hospodaření v CHKO.

3.1.8.1 Zemědělství

Zemědělská činnost vychází z principů hospodaření v oblastech horského zemědělského výrobního typu. Po roce 1998 probíhá postupně přechod od intenzivní zemědělské výroby k extenzivnímu využívání půdního fondu. Téměř třetina orné půdy (z původních 315 ha na 110 ha) byla zatravněna, výrazně vzrostl (o 7 %) podíl pastevně využívaných travních porostů. Na méně svažitéch pozemcích se hospodáří na orné půdě. Vysokého podílu zalesnění území (přes 60 %) s převahou smrkové monokultury využívá lesní hospodářství ve státních a obecních lesích.

Největším hospodařícím subjektem je zemědělské družstvo Šumava Zdíkov a dále soukromý zemědělec (v dolní části povodí Zdíkovského potoka). Převažuje zde pastevní systém chovu skotu s netržní produkcí mléka a dále chov skotu na maso (Aberdeen Angus a Hereford) v kombinaci s pastvou koní a v menší míře ovcí.

Krávy jsou celoročně na pastvě, stejně tak jalovice. Býci pobývají na pastvině společně s kravami od června do září. Po této době by již měly být všechny krávy v březí. Mimo toto období jsou býci umístěni v kravíně v Horní Plané. Telata se rodí v průběhu dubna na pastvě bez pomoci člověka. Zůstávají se svými matkami do listopadu. Svou první zimu přečkají v kravíně. V listopadu jsou mladí býčci o hmotnosti 250 až 280 kilogramů prodáváni na zástav a mladé jalovičky na jaře doplní stádo. Krávy staré a nezabřezávající jsou prodávány na jatka. Při této obnově stáda je snaha o udržení stále stejného počtu kusů stáda. Na začátku jara jsou krávy na pastvě přikrmovány senem. Přes zimu se krmí senem a senáží. Napaječky jsou mobilního charakteru-cisterny. Pastviny se sečou na jaře. Na podzim se přesekávají nedopasky, které se nechávají na pastvině jako mulč. Travní drn se neobnovuje, nedosívá, ani nehnojí umělými hnojivy. Pouze se na podzim vláčí.

Louky jsou sečeny 2 x do roka. Posečená zelená hmota je balíkována buď jako seno, nebo jako senáž.

3.1.8.2 Lesnictví

Řešené území se v katastrálních hranicích vyznačuje nadprůměrnou lesnatostí. Rozptýlená dřevinná vegetace - liniová, plošná, doprovodná břehová a podobné, se v řešením území vyskytuje rovněž v nadprůměrném množství. Problémy ekologické stability lesních porostů v řešeném území představují především škody větrem a sněhem. Jsou podmíněny

kromě síly a směru větru i expozici porostů, nadmořskou výškou a dalšími vlivy. K jejich eliminaci jsou nezbytné následující kroky:

- a) ochrana vybraných stromů tvořících kostru porostů.
- b) používat šetrné způsoby vyklizování s vyloučením sběrného lana.
- c) pokud dojde k poškození, ošetřit vzniklé rány insekticidem.
- d) zakládat zpevňovací žebra z odolných dřevin (dub, buk, borovice) v návaznosti na rozdělovací a cestní síť tak, aby se postupně vytvořila pevná kostra (zvýšení celkové odolnosti lesních porostů proti bořivým větrům).
- e) pěstební opatření provádět maximálně do 40ti let stáří porostů.
- f) výchovné zásahy v lesních porostech nezaměřovat k vytváření dlouhých korun a příznivého štíhlostního koeficientu.
- g) dodržovat porostní hygienu - především proti tracheomykóze.
- h) omezit používání chemických prostředků - Emdelin, Cymbush, aj.

Nejčastější příčinou chřadnutí i případného úhynu stromů v lesních porostech jsou v současnosti choroby, které se z praktického hlediska shrnují pod pojem "onemocnění s tracheomykózními příznaky". Mezi tato onemocnění patří především vlastní tracheomykózy způsobované houbovými patogeny, které napadají cévní systémy stromů. Nejčastějšími původci tracheomykóz jsou vřeckovýtrusné houby (Ascomycetes), zejména rod *Ophiostoma*.

3.1.8.3 Myslivost a rybářství

Po rybářské stránce náleží Zdíkov do oblasti nevýznamné.

Z hlediska potřeb myslivosti vzhledem k celkové lesnatosti i množství rozptýlené zeleně poskytuje řešené území relativně dostatek vhodných prostorů pro úkryty lovné zvěře a ptactva. Myslivecká činnost je aktivní složkou ochrany přírody a krajiny. Myslivci byli praktickými ekology již v době, kdy ekologie ještě nebyla samostatným oborem. Dobře si uvědomovali vztah mezi zvěří a prostředím, na kterém závisí úspěch mysliveckého hospodaření. Názorným příkladem uplatnění ekologických poznatků je soustavné cílevědomé zlepšování přirozené úživnosti honiteb a vytváření trvalých a dočasných krytů, které patří k základní péči o zvěř.

Dobře pojaté myslivecké zájmy jsou totožné se zájmy ochrany přírody. Hlavní současné cíle ochrany přírody spočívají ve vytvoření podmínek pro funkční začlenění

ochrany přírody a krajiny do širšího ekonomicko-společenského systému, v dotvoření funkčního systému územní ochrany přírody a péče o krajinu a v propojení efektivní ochrany přírody a krajiny v regionech s útlumem zemědělských aktivit jako jedním z předpokladů pro alternativní a dlouhodobě prosperující hospodářské činnosti založené na atraktivitě prostředí a jeho šetrném využívání.

Způsoby zlepšování podmínek pro zvěř, které jsou předmětem zájmu moderní myslivosti, jsou jasným důkazem pokrokové ochrany přírody. Jde zejména o kompenzaci nepříznivých dopadů hospodaření na krajinu, kde myslivci převážně řeší péčí o krajinné prvky jako jsou remízky, skupiny stromů a keřů, pásy nízké (keřové) a vysoké (stromové) dřevinné zelené a o jednotlivé stromy nebo keře v polích a na lukách, podél komunikací a při vodních tocích a nádržích. Za jednu z hlavních příčin poklesu stavů drobné zvěře je možné označit změny v naší krajině způsobené především zemědělstvím a lesnictvím. Za hlavní negativní činitele je možné považovat již tradiční mizení přirozených krytů, akutní a zejména chronické působení chemických přípravků a střídavou monodietu. Řešení tohoto nepříznivého stavu je možné pouze komplexní cestou, kterou je obnova ekologické stability krajiny. V uvedené souvislosti má mimořádný význam pro zlepšení podmínek pro zvěř rozptýlená zeleň. [EKOSERVIS, 1999]

3.2 Metodika práce

3.2.1 Hodnocení krajinného rázu

Ráz krajiny je významnou hodnotou dochovaného přírodního a kulturního prostředí a je proto chráněn před znehodnocením. Ráz krajiny je dán specifickými rysy a znaky krajiny, které vytvářejí její rázovitost – odlišnost a jedinečnost. Ráz krajiny vyjadřuje nejenom přítomnost pozitivních jevů a znaků, ale též kulturní a duchovní dimenzi krajiny. Pojmu „krajinný ráz“ odpovídá pojem „charakter krajiny“, vyjádřený především morfologií terénu, charakterem vodních toků a ploch, vegetačního krytu a osídlení. Krajinný ráz je vyjádřením vztahů přírodních, socioekonomických a kulturně-historických vlastností dané krajiny.

Aby bylo možno krajinný ráz chránit, je nutno popsat a vyhodnotit znaky a hodnoty, které krajinný ráz dané krajiny utvářejí. Dále se hodnotí buď vlivy navrhovaných záměrů na tyto znaky a hodnoty, tj. zásahy do krajinného rázu, nebo se provádí hodnocení území z hlediska krajinného rázu a stanovují se opatření k ochraně krajinného rázu.

Je proto třeba při respektování smyslu zákona č. 114/1992 Sb. a znění § 12 hodnotit krajinný ráz tak, aby jako výsledek vznikly podklady pro jednu ze dvou forem ochrany krajinného rázu:

3.2.1.1 Preventivní ochrana krajinného rázu

Spočívá ve vyhodnocení krajinného rázu území a stanovení limitů a opatření k jeho ochraně, eventuálně stanovení územně diferencované intenzity veřejného zájmu na ochraně krajinného rázu (pásma odstupňované ochrany), návrh eliminace negativních a rušivých znaků.

3.2.1.2 Aktuální ochrana krajinného rázu

Především se jedná o posouzení vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz daného území (vliv navrhovaných staveb a technických zařízení, vliv činností, vliv využití území), tj. posouzení zásahu do krajinného rázu. Tato forma ochrany krajinného rázu je dále předmětem tohoto metodického postupu. [VOREL, I., BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., CULEK, M., SKLENIČKA, P., 2004]

3.2.2 Určení typických znaků krajinného rázu území (předmět ochrany KR)

Krajinný ráz je vytvářen souborem přírodních a člověkem vytvářených znaků, které jsou lidmi vnímány a určitý prostor pro ně identifikují. Typické znaky krajinného rázu tedy vytváří obraz dané krajiny, ale i pocit bezpečí, vlídnosti či útulnosti domova nebo naopak negativní hodnoty a pocity.

Při posuzování krajinného rázu jde o to, určit typické znaky krajinného rázu území a vyhodnotit současný stav zachovalosti těchto hodnot v konkrétním místě. Z těchto důvodů je nutné nejdříve provést retrospektivní analýzu, která by sestavila představu o krajinném rázu území v jeho relativní dochovanosti. [MAZÍN, V., 2006]

3.2.2.1 Hodnotící kritéria typických znaků krajinného rázu

- Přírodní podmínky území, u kterých se hodnotí charakter režimu ekosystémů (lesních, zemědělských), makroreliéf krajiny, geomorfologické dominanty, geomorfologické členění, fenomén velkého toku, hřebeny hor, klima.
- Způsoby využívání území (antropický vliv – intenzita zemědělství, lesnictví, vodohospodářství, infrastruktura, urbanizace, dopravní systémy, rekreace, rozsah zúrodnovacích akcí – rekultivace, meliorace, ochrana vodních zdrojů, velkoplošné či maloplošné chráněné oblasti, národní parky a další).

Při hodnocení způsobů využívání území nejde jen o momentální stav, ale retrospektivní analýzu cca 50 – 100 let z hlediska zemědělství, lesnictví, těžby, vodního hospodářství či rozvoje sídel. Někdy lze jít časově dále až do středověku či pravěku, pro pochopení logiky vztahů přírodních podmínek, obyvatel krajiny a současného stavu. [MAZÍN, V., 2006]

- Genetické dispozice krajiny k zachování KR
Výrazně nebo markantně vyhraněné geomorfologické nebo půdně – ekologické vlastnosti území předurčují území pro zachovalost KR. (Např. horské či podhorské oblasti, CHKO, NP). Naopak nížinné oblasti s úrodnou půdou byly od pravěku intenzivně přetvářené.
- Měřítko krajinné struktury
Jedná se o poměr mezi genetickými dispozicemi krajiny (geomorfologií) a mírou přeměnění či intenzitou využití ze strany člověka. Při hodnocení lze využít znaky jako jsou struktura a velikost pozemků, honů, bloků zemědělské půdy, výskyt enkláv, hrany ploch a tvar linií, způsoby a pestrost využití pozemků, hustota sítě polních cest, výskyt mezí. Toto kritérium je vhodné využít již v menším měřítku 1: 10 000. [MAZÍN, V., 2006]
- Esteticky kompoziční hodnoty v počítačové rovině vnímání (existence pohledových os, horizontů, dominant, ale i pohledových bariér včetně výskytu přerostlého náletu dřevin v celém území, např. podhorská oblast, zarostlá niva či

architektonická dominanta hradu apod.)

- Výskyt kulturně společenských prvků

Kulturní památky, archeologická naleziště, přírodní útvary – zvláště chráněné, drobné sakrální stavby a lidové architektury, síť historických polních a lesních cest, památné stromy nebo skupiny stromů, jiné fenomény.

[MAZÍN, V., 2006]

3.2.2.2 Vyhodnocení dochovalosti KR místa a návrhy na tvorbu či ochranu

V rámci vymezeného krajinářského celku, ve kterém jsou identifikovány typické znaky KR (typ krajinného rázu) je výsledkem studie:

1. vyhodnocení dochovalosti KR a potřeba jeho ochrany
2. návrh na obnovu a tvorbu KR místa

- Pro míru dochovalosti lze využít 3 stupně:

- a) zachovalý (přiměřeně ovlivněný lidskou činností)
- b) méně zachovalý (částečná ztráta)
- c) bez zachovalých znaků (nelze nic chránit, pouze nově tvořit)

- Návrhy na obnovu a tvorbu KR mohou být následující:

- zachování historické sítě polních cest nebo jednotlivých jejích prvků
- zachování liniových prvků (meze, aleje) či dominant (solitéry na horizontu či pahorku)
- odstranění náletu dřevin, tvořící pohledovou bariéru v pohledové ose na horizont, dominantu (přírodní či kulturně – společenskou)
- rozdělení monotónního bloku orné půdy či bloku zemědělské půdy liniovým prvkem (cestou s alejí, BK, apod.)
- zatravnění typicky lučních či pastevních lokalit
- obnovení zničené drobné architektury či lidového umění v podobě křížů, sloupů, kapliček, s doprovodnými informačními tabulemi
- výsadba solitérů a hraničních stromů jako menších dominant
- revitalizace drobného toku, říčky, řeky do původní, přirozené či přírodě blízké podoby
- odstranění antropogenních nevhodných prvků v krajině, jako jsou billboardy,

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

reklamní štíty apod.

- další opatření či zařízení veřejně prospěšného charakteru

[MAZÍN, V., 2006]

3.2.2.3 Postup práce

Z výše uvedeného postupu v obecné rovině byl stanoven konkrétní postup práce spočívající v: - shromáždění podkladů:

- historická mapa
 - základní mapa České republiky 1 : 10 000
 - mapa BPEJ 1 : 5000
 - dokumentace ÚSES
 - mapa CHKO
 - ochranná pásma, zóny diferenciované ochrany
 - projekty revitalizace, ochrannářského mapování
 - zonace CHKO
 - územní plán
- vymezení území
 - fotodokumentace území
 - zhodnocení území
 - určení typických znaků krajinného rázu dle metodiky
 - vyhodnocení dochovalosti krajinného rázu
 - návrh opatření na ochranu krajinného rázu

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

4. VÝSLEDKY A DISKUZE

4.1 Zhodnocení krajinného rázu

Krajina kolem Zdíkova vykazuje vysoký stupeň ekologické stability a velký biologický i krajinný potenciál. Jedná se o malebnou krajinu polopřirozeného až přírodního charakteru s rozptýlenou zelení a loukami.

4.1.1 Hodnotící kritéria typických znaků krajinného rázu

4.1.1.1 Přírodní podmínky území

Povrch území má ráz značně členité vrchoviny, která je tvořena četnými samostatnými hřbety s výraznějšími vrchy. Jednotlivé hřbety jsou odděleny hlubšími, spíše otevřenými údolími a kotlinami.

Tab 5: Významnější vrchy povrchu území obce Zdíkov

NÁZEV	m. n. m.	Povrchový celek
Hrb	1070	Šumava
Homole	1000	Šumava
Široký kámen	979	Šumava
Kamenný vrch	902	Šumava
Hrbek	897	Šumava
Kohoutová	894	Šumavské podhůří
Podkameny	861	Šumavské podhůří
Bráchů kopec	860	Šumavské podhůří
Vrch u Drviště	850	Šumavské podhůří
Putkovský vrch	816	Šumavské podhůří
Pahorek	773	Šumavské podhůří
Novotných vršek	767	Šumavské podhůří
Na mýtích	740	Šumavské podhůří

[<http://www.zdikov.cz/>]

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Povrch plochy terénu celého katastrálního území tvoří členitá vrchovina, která se rozkládá na rozhraní dvou orografických a geomorfologických celků - Šumavy a Šumavského podhůří. K Šumavě náleží prostor Nového Dvora, Albrechtce a část zdíkovského území u samot nad Zábrodem. Ostatní větší plocha katastru obce je součástí Šumavského podhůří. Zdíkov se nachází v kotlině, kterou na jihu a jihozápadě ohraničuje vyšší okrajový hřbet Šumavských plání.

Severním směrem z vysokého masivu Šumavských plání vystupují dva nižší hřbety, které Zdíkovskou kotlinu převyšují a ohraničují na západě a na východě. Západní hřbet má svůj počátek u Nového Dvora. Navazuje na východní úpatí vrchu Homole (1000), který je součástí Šumavských plání. Odtud dále hřbet pokračuje směrem ke Zdíkovci a obsahuje následující výraznější vrchy: Kamenný vrch, Hrbek, Podkameny nad Masákovou Lhotou a Zdíkovský vrch. Tento hřbet odděluje kotlinu Zdíkovu od kotliny v okolí obce Stachy.

Východní hřbet nad silnicí Zdíkov-Vimperk je nejprve tvořen výraznou vyvýšeninou, zvanou Hřebena, která je ukončena mělkým sedlem mezi Zdíkovem a Žircem. Dále tento hřbet pokračuje přes vrch u osady Drviště směrem k mohutné kupě vrchu Kohoutová nad Branišovem.

Oba jmenované hřbety se k sobě obloukovitě přibližují v prostoru na sever od Zdíkovu, kde se příkřeji svažují do hlubšího údolí u Zdíkovce, kterým je Zdíkovská kotlina spojena s dolní částí Stachovské kotliny. Do středu Zdíkovské kotliny ještě z Šumavských plání vystupuje kratší hřbet, ve kterém se výrazněji vypínají Široký kámen, bezejmenný vrch a vyklenutá hmota Johanek s Bráchův kopcem. Tento hřbet rozděluje jihozápadní část kotliny na prostor Albrechtce a Zábroda.

Z kupy vrchu Podkameny nad Masákovou Lhotou vybíhá kratší podružný nižší hřbet, který obsahuje kótu Pahorku a kótu Novotných vrchu. Novotný vrch je výraznější dominantou nejbližšího okolí Zdíkovu. Část Zdíkovu u budovy Obecního úřadu a autobusového nádraží má nadmořskou výšku 727 metrů. Hranicí katastrů obcí Zdíkov a Stachův je Stachovský potok tekoucí od Zadova. Do údolí Stachovského potoka klesá terén svahů pod Novým Dvorem, Masákovou Lhotou, Zdíkovcem a Branišovem. Nadmořská výška dlouhého údolí postupně klesá z 800 na 685 metrů u Zdíkovce, kde se do Stachovského potoka vlévá Zdíkovský potok. Sníženina široké a mělké údolní linie dále pokračuje k obci Čábuze a její nadmořská výška u Langů mlýna klesá na úroveň 680 m. n. m. Na levém břehu potoka krajina pozvolna stoupá a vrcholí hřbetem západně od Hodonína a vrchem Na mýtích mezi Hodonínem a Čábuzemi. Část území zdíkovské obce v okolí vesnic Žírec, Račov a

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Putkov se nachází na jižním úpatí mohutnějšího a vyššího hřbetu, který se táhne od plochého temene vrchu Kohoutová směrem k východu, vrcholí Putkovským vrchem. Tento výrazný široký hřbet odděluje údolí Stachovského potoka a malé řeky Spůlky od údolí Košínského potoka, který pramení poblíže Žírce a protéká dolními okraji Račova a Putkova. Toto široké a mělké údolí postupně klesá od nadmořské výšky 750 m u Žírce na 650 m pod Putkovem. Poblíže Putkova se nachází v údolí řeky Spůlky nejnižší položené místo katastrálního území obce. Má nadmořskou výšku 635 metrů. Nejvýše položeným místem Zdíkov je vrchol Hrbu. Výškový rozdíl mezi oběma body je 435 metrů.

Z geologického hlediska je Zdíkovsko tvořeno většinou rulami, které místy vystupují četnými skalními útvary (mrazové sruby, skalní hradby, mrazové srázy, kamenné proudy). Na menších plochách území je zastoupena žula. Ojedinele se vyskytují křemen a krystalický vápenec. Vzácný je výskyt tuhy.

4.1.1.2 Způsoby využívání území

- hospodářské využití (zemědělsko – lesnické)

Zemědělská činnost vychází z principů hospodaření v oblastech horského zemědělského výrobního typu. Z hospodářské činnosti převažuje hospodaření na TTP. Téměř polovina ploch TTP připadá na extenzivní pastevní chov skotu. Na méně svažitéch pozemcích se hospodaří na orné půdě. Některá ovlivnění hospodářské činnosti vycházejí z podmínek hospodaření v CHKO.

Největším hospodařícím subjektem je zemědělské družstvo Šumava Zdíkov a dále soukromý zemědělec (v dolní části povodí Zdíkovského potoka). Převažuje zde pastevní systém chovu skotu s netržní produkcí mléka a dále chov skotu na maso (Aberdeen Argus a Hereford) v kombinaci s pastvou koní a v menší míře ovcí.

Řešené území se v katastrálních hranicích vyznačuje nadprůměrnou lesnatostí. Rozptýlená dřevinná vegetace - liniová, plošná, doprovodná břehová a podobné, se v řešeném území vyskytuje rovněž v nadprůměrném množství. Problémy ekologické stability lesních porostů v řešeném území představují především škody větrem a sněhem. Jsou podmíněny kromě síly a směru větru i expozicí porostů, nadmořskou výškou a dalšími vlivy.

- turismus a rekreace

Obec Zdíkov je vyhledávaným místem turistického ruchu. Nachází se v malebné krajině mající ráz vrchoviny na rozhraní Šumavy a Šumavského podhůří. Romantické prostředí lesní a zemědělské krajiny láká k procházkám za krásou a tajemstvím nádherné přírody. Z různých vrchů a strání jsou daleké výhledy na zvlněnou křivku šumavským obzorů. Do oblasti pravé horské Šumavy u Churáňova, Nových Hutí, Kvildy, Modravy, Srní, Javorníku, Kubovy Huti a Boubína není daleko. Přes Zdíkov vede několik značených turistických cest:

- ČERVENÁ: Boubín - Vimperk - Zdíkov - Stachy - Královský kámen - Kašperk - Sedlo – Sušice
- MODRÁ: Churáňov - Zadov - Stachy - Zdíkovec - Čábuze - krásné údolí malé řeky Spůtky - Bohumilice – Čkyně
- ZELENÁ: Nové Hutě - Pláně - Nový Dvůr – Stachy

[<http://www.zdikov.cz/>]

Zdíkov je výhodně položeným místem pro cykloturistické výlety za poznáním Šumavy.

4.1.1.3 Genetické dispozice krajiny k zachování krajinného rázu

Téměř celé řešené území spadá pod CHKO a je zde vysoká genetická dispozice k zachování krajinného rázu. Dříve byl povrch území z daleko větší části orná půda, ale převládaly lesy, nyní zde převládají lesy a trvalé travní porosty, které se využívají hlavně jako pastviny.

Dále je zde

- členitá vrchovina – nevhodné intenzivně obhospodařovat
- nevhodná půda pro zemědělství
- vysoká lesnatost

4.1.1.4 Měřítko krajinné struktury

Poměr mezi genetickými dispozicemi krajiny a mírou přeměnění či intenzitou využití ze strany člověka je poměrně vyrovnaný, míra přeměnění není až tak vysoká. Je zde vysoká lesnatost, vysoký podíl trvalých travních porostů, ale přeměnění není intenzivní.

- málo orné půdy, na řešeném území jen jeden velký hon orné půdy
- rozptýlená zeleň v hojném počtu, i když místy není dostatečně udržovaná

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

- hustota sítě polních cest je řídká, ale hustota lesních cest je hustá, hlavně proto, že území není tolik zemědělsky obhospodařované
- jsou využívány nebezpečné sezónní cesty přes trvalé travní porosty

4.1.1.5 Esteticky kompoziční hodnoty v počítačové rovině vnímání

Celé území leží v údolí a všechny vrchy a celý jih území je zalesněný. Údolím prochází Zdíkovský potok, který je lemovaný především břehovými porosty. Z užšího úhlu pohledu je dominantou Zdíkovský zámek a jeho revitalizovaný rozlehlý zámecký park.

- Pohledy na:
- Z – Kamenný vrch
 - JZ – Homole
 - V – Kohoutová, Hřebeny

4.1.1.6 Výskyt kulturně společenských prvků

Archeologické naleziště ani židovské hřbitovy se na řešeném území nenachází. Je zde sedm kaplí a pár křížů kolem cest. Jak už bylo uvedeno, síť polních cest je řídká, především se zde vyskytují lesní cesty a nebezpečné sezónní polní cesty, které do krajinného rázu tolik nezasahují.

Zdíkovsko zasahuje do CHKO Šumava, což je vlastně ochranné pásmo NP Šumava.

Památné stromy ve Zdíkově:

- Lípa ve Zdíkově
 - parcela: 1/5, na nádvoří bývalého zámku
 - nadmořská výška: 750 m
 - dřevina: Tilia cordata - lípa malolistá (solitér)
 - stáří: 200 let, datum vyhlášení 14.11.1990
 - důvod ochrany: vzrůst
 - rozměry: obvod kmene 310 cm, výška 22 m, šířka koruny 21 m
 - majitel: Orbis Praha
- Zdíkovská lípa
 - parcela: 296, v parku na ostrově jižně od zámku
 - nadmořská výška: 750 m
 - dřevina: Tilia platyphyllos - lípa malolistá (solitér)

- stáří: 200 let, datum vyhlášení 14.11.1990
 - důvod ochrany: vzrůst
 - rozměry: obvod kmene 337 cm, výška 26 m, šířka koruny 26 m
 - majitel: Obec Zdíkov
 - Buky u Zdíkov
 - parcela: 488, na okraji lesa u bývalého poutního místa
 - nadmořská výška: 795 m
 - dřevina: Fagus sylvatica - buk lesní (skupina 3 stromů)
 - stáří: 250 let, datum vyhlášení 14.11.1990
 - důvod ochrany: vzrůst, věk, krajinná dominanta, památné stromy
 - rozměry: obvod kmene 460, 270 a 260 cm, výška 20 m, šířka korun 17 m
 - majitel: LCR, LS Vimperk
- [<http://www.drusop.nature.cz>]

Stavitelské památky Zdíkov a okolí:

- Kaple u Lizu v lese nad Zdíkovem

Zasvěcena svátku Narození Panny Marie, vystavěná roku 1852 ve slohu tehdejšího romantismu, se nachází v dolní části lizovského prostoru. Kapli dali postavit Thunové. Kousek od ní je na lesním potoce zachovaná vodní nádrž s malým ostrůvkem. Nad ní zaniklá nádrž bez vody. Proti kapli stojí velký kamenný kříž z roku 1891.

- Pošumavská lidová architektura - Roubená lidová stavení. *Obr. 2*

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
 Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
 Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

- Zámek

Renesanční zámeček pochází ze 16. století, přestavěný byl v 19. století. Vznikl přestavbou staré kamenné tvrze. Slouží jako rekreační zařízení. Budova zámku je dvoupatrová s průčelími a nízkými štíty ve slohu novoklasicismu. V současné době je zdíkovský zámek velmi dobře vybaveným a zařízeným hotelem. Nese název HOTEL ZÁMEK. Budova zámku je vzorně opravena a její stěny a štíty tvoří výraznou dominantu obce. Vkusně opraveny jsou i nižší budovy na zámeckém nádvoří. Celý areál zámku je významnou historickou stavitelskou památkou Zdíkova. *Obr. 3*

- Četné železné kříže a kapličky pocházející většinou z 19. století u cest *Obr. 4*

- Kostel sv. Ludmily ve Zdíkově - Postaven roku 1923 ve slohu pozdní secese. Má vysokou věž s oválnou kulovitou bání se dvěma zvony *Obr. 5*

- Farní kostel sv. Petra a Pavla ve Zdíkovci - Původně pozdně románský kostel s nárožní věží z druhé poloviny 13. století. Současná stavební podoba je z let 1896 - 1899, kdy byl původní starý středověký kostel zvětšen o východní novogotickou příčnou loď a kněžiště před hlavním oltářem. *Obr. 6*

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

- Dva staré mosty se sochou sv. Jana Nepomuckého (mezi Zdíkovem a Zdíkovcem a za Zdíkovcem směrem k Hodonínu) *Obr. 7*

4.2 Historické charakteristiky

Poprvé v historii je obce připomínána r. 1318, kdy bylo sídlo Velký Zdíkov darováno Vilémem Bavorem strakonickému konventu. Poté patřil Velký Zdíkov řadě zemanských a šlechtických rodů. Posledním majitelem byl rod Thunů z Hohensteinu v období 1846-1919.

V prostoru zdejší lesnaté podhorské krajiny se tehdy začali usazovat její první obyvatelé a zakládat malé osady. V údolích a na mírných svazích velké kotliny postupně vznikla první lidská sídla. Okolo malých osad tehdejší zalesněné krajiny se začaly objevovat počáteční stopy skromné zemědělské činnosti člověka. Původní přírodní lesnatá krajina byla během několika dalších staletí přeměněna lidskou prací v krajinu kulturní: zemědělskou a lesní. Na celé uvažované ploše území vzniklo více než 20 menších i větších vesnic (obcí) a množství seskupení různých odlehlých samot a malých osad, které jsou v současné době neodmyslitelnými sídelními prvky tohoto kraje. Všechna tato lidská sídla jsou od sebe průměrně vzdálena jen 1-2 km. Mezi jednotlivými osadami je vytvořena rozvětvená síť silnic a cest nejrůznější úrovně.

Mezi nejvýznamnějšími historickými památkami je třeba zmínit především

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
 Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
 Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Zdíkovský zámek. Vznikl přestavbou staré kamenné renesanční tvrze (první zmínky r. 1666), kdy velkozdíkovský statek vlastnili Malovcové. Současnou podobu zámku vytvořili poslední majitelé Velkého Zdíkova v letech 1865-1868 - Thunové. V současné době je objekt zámku využíván jako hotel. Zámecký park je příkladem cíleného zušlechtování krajiny přelomu 18. a 19. století ovlivněné zahradní tvorbou anglické krajinářské školy, které přiblížilo v duchu filosofie té doby okolní přírodu a krajinu až k samotným „zdem“ venkovského sídla.

Ve směru na Masákovu Lhotu je dále k vidění kostel sv. Ludmily z roku 1923 s osmibokou průčelní věží a hruškovitou bání. Kostel tvoří jednu z významných dominant obce pozorovatelnou z širokého okolí včetně pohledů z parku.

Nad Zdíkovem se dále nachází kaple zasvěcená svátku Narození Panny Marie, postavená v r. 1852, která je významným poutním místem (U Lizu), toto místo bylo pravděpodobně volně kompozičně provázáno se zámeckým parkem.

Neopomenutelný vliv na současnou podobu krajiny kolem Zdíkova měl Okrašlovací spolek, který v období vzniku zámeckého parku i letech dalších realizoval množství výsadeb v okolí. D. Kjučuková podle časopisu Šumava - F. Mandák, F. Kadoch: „Dne 2. září 1877 byl ustanoven odbor pro okrašlování krajiny. Návrhy předložil zdíkovský rodák Dr. Jan Nepomuk Woldřich (1834 - 1906) v tehdejší době významný český geolog a paleontolog. Hlavním úkolem odboru pro okrašlování krajiny bylo zachovat, starat se a pečovat o již vysázené a vzrostlé stromy v obci a jejím okolí. Současně si stanovil trvalý úkol vysazovat za pomoci občanů nové mladé stromy. Prvním předsedou odboru pro okrašlování krajiny se stal lesmistr Bedřich Knorre, nadlesní zdíkovského velkostatku hraběte Bedřicha Thuna - Hohensteina. V letech 1882 - 1884 členové odboru vysázely aleje stromů při cestách ke Zdíkovci, Masákově Lhotě a při obecní cestě k Zábrodu. Okolo roku 1885 byl osázen vrchol Novotných vršku velkou skupinou modřínů a různých keřů. Velkou a záslužnou akcí spolku v letech 1877- 1889 se stalo zalesnění příkrých kamenitých strání (26ha) zvaných Na hřebenech nebo Hřebena (stráň nad silnicí vedoucí k Vimperku). Bylo zde vysázeno přibližně 28 000 smrků, 8 000 modřínů a 3 000 borovic. Finanční částku ve výši 800 zlatých na zaplacení práce darovala Zemská zemědělská rada. Sazenice poskytl především František Thun - Hohenstein. Okrašlovací spolek také jednal s představenstvem obce o vyhrazení určitých míst pro ukládání odpadků a o zrušení různých smetišť a hnojišť, která se nacházela při silnici a při některých obecních cestách. Roku 1880 okrašlovací spolek vysázel na 450 listnatých stromů.“

4.3 Zhodnocení zájmového území

Zdíkov je svou polohou ideálním místem a střediskem pro víkendovou i dlouhodobou rekreaci. Důležitou roli zde hrají snadno a rychle dosažitelné rekreační aktivity Šumavy i Šumavského podhůří a to jak v letním období – turistické a cyklistické trasy, tak i v zimním období – lyžařské a horské trasy. Území se v katastrálních hranicích vyznačuje nadprůměrnou lesnatostí. Z hlediska potřeb myslivosti vzhledem k celkové lesnatosti i množství rozptýlené zeleně poskytuje řešené území relativně dostatek vhodných prostorů pro úkryty lovné zvěře a ptactva. Z hospodářské činnosti převažuje hospodaření na TTP. Téměř polovina ploch TTP připadá na extenzivní pastevní chov skotu. Na méně svažitých pozemcích se hospodaří na orné půdě.

Je zde krajina s dochovanou rozptýlenou zelení přírodě blízké skladby dřevin. Doprovodná zeleň dopravních ploch a komunikací má převážně podobu liniových vegetačních prvků (jednořadá nebo dvouřadá stromořadí podél dopravních komunikací). Dále se také v krajině podílí zeleň v soukromých zahradách v zástavbě rodinných domů nebo původních usedlostí. Dalším ze zastoupených funkčních typů zeleně je vyhrazená zeleň s omezeným přístupem u školních a jiných zařízení.

4.3.1 Vazby na územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES)

Na území obce Zdíkov byl vymezen územní systém ekologické stability na lokální a regionální úrovni, který by měl představovat ucelenou síť vybraných zvláště ekologicky stabilních a cenných území kulturní krajiny. (*biocentra a biokoridory - příloha 17*)

4.3.2 Výpočet KES

Tab. 6 : *Výměry jednotlivých kultur*

kultura	výměra /m ²
lesy	9 693 443
mokřady	82 591
vodní plochy a vodoteče	68 466
NP	476 736
TTP	4 467 637
RZ a zeleň sídel	305 239

sady	18 779
orná půda	1 059 721
sídla a komunikace	1 290 504

Součet ploch stabilních (tj. lesy, mokřady, lesní plochy a vodoteče, neobdělávaná půda, trvalé travní porosty, rozptýlená zeleň, zeleň sídel a sady) je: $\Sigma = 15112891,6$

Součet ploch nestabilních (tj. orná půda, sídla a komunikace) je $\Sigma = 2350224,9$
 KES = 6,43

Na zájmovém území je více než šestinásobek ploch stabilních než ploch nestabilních. Dle Mazína (2006) má řešené území velmi vysokou hodnotu KES. Tato hodnota je dána především převahou lesních porostů nad všemi ostatními kulturami.

4.4 Místo krajinného rázu pro území v CHKO

4.4.1 Lesní komplexy (A)

Limity využití území – skutečnosti a jevy v území, které vyplývají z platných zákonů, předpisů a norem.

- stávající ochranné režimy
- zonace CHKO – převažuje 2.zóna
- regionální biocentrum
- osa nadregionálního biokoridoru
- ochranné pásmo nadregionálního biokoridoru

Regulativy:

1. Funkce a využití:
- základní – krajina přírodní a přirozeně blízká
 - doplňující – klidová rekreace

2. Regulativy plošného a prostorového uspořádání:

Ochrana krajinného obrazu, prostorových vztahů:

- pohledově a krajinářsky významná území

Neumísťovat dominantní technické prvky a jiné objekty a neumísťovat prvky, které narušují charakteristické vztahy, měřítko, funkci a využití daného prostoru.

- místa významných výhledů

Ochrana samotného místa a výhledů z tohoto místa, místa využívat při posuzování nových záměrů.

- prostorové uspořádání , krajinná struktura

Nezasahovat do lesních porostů novou zástavbou.

3. priority: - postupná obnova přirozené druhové skladby a udržení klidového charakteru území (klidová rekreace). [BRYCHTOVÁ, J., KRAUSE, J., 2004]

4.4.2 Podhůří s rozptýlenou zástavbou a drobnými sídly (B)

Limity využití území – skutečnosti a jevy v území, které vyplývají z platných zákonů, předpisů a norem.

- zonace CHKO – převažuje 2.zóna
- památné stromy
- památkově chráněné objekty
- regionální biocentrum
- osa nadregionálního biokoridoru
- ochranné pásmo nadregionálního biokoridoru

Regulativy:

1. Funkce a využití: - základní – krajina kulturní s extenzivním hospodařením a drobnými sídly až samotami
- doplňující – klidová rekreace

2. Regulativy plošného a prostorového uspořádání:

Ochrana krajinného obrazu, prostorových vztahů:

- pohledově a krajinářsky významná území

Neumísťovat dominantní technické prvky a jiné objekty a neumísťovat prvky, které narušují charakteristické vztahy, měřítko, funkci a využití daného prostoru.

- místa významných výhledů

Ochrana samotného místa a výhledů z tohoto místa, místa využívat při posuzování nových záměrů.

- prostorové uspořádání , krajinná struktura

Zachovat mozaiku lesů a členění zemědělské krajiny kamennými snosy, zachovat drobnou a rozptýlenou strukturu osídlení a ochrana kamenných mezí, zabránit jejich rozebírání.

- zástavba

Ochrana typických objektů, území považovat za stabilizované.

3. priority - zachování otevřené krajiny s prostorovým členěním mezemi s porosty dřevin a cestami, vyváženost trvalého a rekreačního bydlení, území považovat za

stabilizované. [BRYCHTOVÁ, J., KRAUSE, J., 2004]

4.4.3 Stachy, Zdíkov (C)

Limity využití území – skutečnosti a jevy v území, které vyplývají z platných zákonů, předpisů a norem. - zonace CHKO – převažuje 3. a 4. zóna

- památné stromy
- památkově chráněná sídla
- památkově chráněné objekty
- ochranné pásmo nadregionálního biokoridoru

Regulativy:

1. Funkce a využití: - základní – krajina se zemědělskou a obytnou funkcí
- doplňující – výchozí centrum pro rekreaci

2. Regulativy plošného a prostorového uspořádání:

Ochrana krajinného obrazu, prostorových vztahů:

- místa významných výhledů

Ochrana samotného místa a výhledů z tohoto místa, místa využívat při posuzování nových záměrů.

- prostorové uspořádání , krajinná struktura

Obnova členění zemědělské krajiny, nerozšiřovat sídla formou „kobercové“ zástavby, navázat na tradiční strukturu sídla, vytvářet v rámci nové zástavby drobná veřejná prostranství typická pro venkovská sídla. Dále při dalším rozšiřování sídel respektovat prostorové vztahy v krajině – nezastavovat nejbližší okolí vodních toků, drobné vrchy (pohledově výrazné), místa významných výhledů a zachovat oddělenost sídel – Zdíkov – Masáková Lhota.

- zástavba

Kultivace center sídel, ochrana typických objektů, ochrana nejbližšího okolí hodnotných objektů lidové architektury a ochrana zbylých úseků starých cest, případně jejich doplnění.

3. priority - doplnění členění zemědělské krajiny, kultivace sídel a podpora výchozích center rekreace. [BRYCHTOVÁ, J., KRAUSE, J., 2004]

Vyznačení ploch – příloha – mapy

5. SOUHRNNÉ ZHODNOCENÍ KR A NÁVRHY OPATŘENÍ

5.1 Vyhodnocení zachovalosti krajinného rázu

Při vymezování krajinného celku byl především brán ohled na rozvodnici povodí a v některých místech bylo vybočeno do významných vrchů. (*příloha – mapy*)

- Typickým reliéfem vymezeného krajinného celku je vrchovinaté území podhůří Šumavy, které je omezeno především rozvodnicí Zdíkovského potoka, jehož niva prochází údolím území – zachovalé
- Typicky zavlhčených luk a mokřadů je zde málo, jelikož je většina odvodněna
- Meze a snosy kamene se zachovaly – snosy kamene tvoří ohraničení drobných pastvin

Míra dochovalosti: 1 – zachovalý – přiměřeně ovlivněný lidskou činností

5.2 Návrhy opatření

- Nevhodné zemědělské využívání svažitých ploch (orná půda) - značná eroze a eutrofizace. Celý severovýchodní, východní a jihovýchodní okraj území se nachází v kontaktu s intenzivně zemědělsky obdělávanými pozemky. Tyto plochy jsou značně zcelené a postrádají dřívější prvky aktivní protierozní ochrany (vrstevnicové meze), které se zde v minulosti místy vyskytovaly. Z tohoto důvodu dochází již delší dobu k intenzivnímu šíření splachů nespotřebovaných živin z orné půdy do ekotonů na okraji území. Situace se může zlepšit pouze změnou kultury (zatravnění svažitých ploch) nebo návrhem protierozních opatření (obnova původních mezí s křovinnou vegetací, zasakovací příkopy apod.).
- Likvidace organických odpadů ze zahrad – u zahrádkářské kolonie a dalších usedlostí byly zjištěny četné deponie převážně organických odpadů ze zahrad, místy se na nich však vyskytují i tuhé domovní odpady. Deponie a skládky by měli být vyklizeny. Dalším problémem je svévolné umístění kompostů, skladování dřeva až po nekoordinované probírky porostů. *Obr. 8: Dále náletové dřeviny a některé výsadby v zahrádkářské kolonii ruší původní pohledy na obec Zdíkov*

- Ochrana přírody – hlavním zájmem ochrany přírody je zachování biotopů s výskyty zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Je tedy žádoucí usměrnit komunikační síť vedením a povrchem čestní sítě, aby do některých typů biotopů zůstal omezen běžný přístup. Problémem je opět skládkování organických a jiných odpadů v porostech.
- Ochrana stromů - nejčastější příčinou chřadnutí i případného úhynu stromů v lesních porostech jsou choroby způsobované houbovými patogeny, které napadají cévní systémy stromů. Základní opatření proti tomu: smýcení silně napadených a odumírajících stromů v čase co nejkratším, likvidace veškerých zbytků dřevní hmoty a kůry, jakož i zelených zbytků po odkácení, které všechny mohou být rezervoárem onemocnění, zabránění poškozování stromů ranami na kořenech, větvích a kmenech. Výsadbu stromů odolných proti celkové civilizační zátěži. Jde zejména o správnou druhovou volbu, která by měla konkrétnímu stanovišti co nejvíce vyhovovat a nepřicházet s ním do kolize.
- Zimní údržba dopravních komunikací v rámci celého území - problémem je zimní údržba komunikací solením, které negativně ovlivňuje porosty podél nich (kontaminace ploch a následné ovlivnění druhové skladby bylinného patra popřípadě úhyn zasažených stromů).
- Protierozní opatření - návrhy na protierozní: protierozní rozmístění plodin, vrstevnicové obdělávání pozemků (= speciální agrotechnické protierozní postupy), a dále ochranné zatravnění údolnic a zatravnění pásů pozemků podél vodotečí.

Dřeviny vhodné pro protierozní výsadby. (*příloha 4-5*)

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

- Biokoridory - není možné je považovat za krajinné prvky odpovídající větrolamům. Pouze v období dlouhotrvajícího sucha a za přispění trvalého stejnosměrného větrného proudění může docházet na návětrných svazích k částečné větrné erozi. Značné ohrožení půdy představují monzunové deště v letním období, přicházející z jihovýchodního směru, kterým jsou vystaveny zejména plochy s touto expozicí. (*příloha 17*)
- Nefunkční odvodnění na pastvině *Obr. 9*

- Narušený mokřad U Vaňků *Obr. 10*

- Interakční prvky - navržené interakční prvky: stromořadí podél komunikací a polních cest, a ozelenění drobných vodotečí.
Vhodné kosterní dřeviny (*příloha 6-12*)

6. ZÁVĚR

Cílem práce bylo popsat vybranou lokalitu, zhodnotit krajinný ráz daného území a navrhnout možnosti jeho ochrany. Popis zájmového území byl zaměřen především na geologické a geomorfologické, klimatické a hydrologické aspekty.

Za posledních cca 50 let zaznamenala historie zdíkovské oblasti nepříliš příznivý vývoj, který je společný pro většinu české krajiny, tj. postupné zcelování pozemků, likvidace nebo degradace některých starých cest, mezí a remízů. Péče o krajinu v tomto období stagnovala a byla výrazně poznamenána např. systematickým odvodněním, absencí pěstební péče u vegetace nebo naopak svévolnou aktivitou některých místních občanů (nahodilé dosadby nevhodných druhů dřevin, výřezy stromů, skládky organického odpadu apod.). Jak dokládá stávající stav, bylo toto období naopak velmi příznivé pro spontánní vývoj potenciálních přírodních biocenóz (přírodních lesních biotopů) především v neudržovaných částech území.

Estetické hodnoty krajiny jsou tvořeny jednak hodnotami emociálními a jednak hodnotami obsahovými. Právě obsahové hodnoty jsou pro vnímání a hodnocení krajiny velmi specifické. Na základě terénního průzkumu, následného zpracování informací a materiálů a vypočítáním stupně ekologické stability jsem dospěla k názoru, že se jedná o území náležící do stabilní krajiny. V řešeném území se nachází mnoho funkčních biokoridorů a biocenter a kromě nich jsou základními skladebními částmi ÚSES na lokální úrovni i interakční prvky, což jsou ekologicky významné krajinné prvky a ekologicky významná liniová společenstva, vytvářející existenční podmínky rostlinám a živočichům a významně ovlivňují fungování ekosystémů kulturní krajiny. Díky antropogenní činnosti, a zejména pak vysídlení původních obyvatel, kteří výrazným způsobem narušili stávající krajinný ráz, byla potenciální vegetace na některých místech řešeného území téměř zničena, ale jsou viditelné snahy se této vegetaci přiblížit, napomáhat a budovat podmínky pro obnovení původní vegetace.

7. POUŽITÁ LITERATURA

BUKÁČEK, R., MATĚJKA, M. *Hodnocení krajinného rázu*

Metodika SCHKO ČR, Praha 1999

BRYCHTOVÁ, J., KRAUSE, J. *CHKO Šumava – Vyhodnocení krajinného rázu území
Chráněné krajinné oblasti Šumava*

Praha 2004

CULEK, M. *Biogeografické členění České republiky*

Enigma, Praha 1996, 347 stran, ISBN 80-85368-80-3

CULEK, M. *Biogeografické členění České republiky II. Díl*

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha 2005, 589 stran, ISBN 80-86064-82-4

ČÚOP *Metodika mapování přírody a krajiny*

Český ústav ochrany přírody, Praha 1994, 65 stran

DEMEK, J. *Nauka o krajině*

Univerzita J. E. Purkyně v Brně 1981, 234 stran

DEMEK, J. *Úvod do krajinné ekologie*

Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 1999, 102 stran, ISBN 80-7067-973-5

DEMO, M., LÁTEČKA, M. a kol. *Projektovanie trvale udržiteľných poľnohospodarských
systémov v krajine*

Nitra 2004, 723 stran, ISBN 80-8069-391-9

DUMBROVSKÝ, M., MEZERA J. a kol. *Metodický návod pro pozemkové úpravy a
související informace*

VÚMOP Praha 2000, 188 stran

EHRlich, P., ONDR, P. *Revitalizace krajiny – vybrané kapitoly*

České Budějovice 2003, 45 stran

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

EHLICH, P., GERGEL, J., LOJDA, R. *Vodní hospodářství II – Vodní toky*
Sociální rybářská škola a vyšší odborná škola vodního hospodářství a ekologie Vodňany
2005, 177 stran, ISBN 80-239-4916-0

EKOSERVIS, *Plán Místního územního systému ekologické stability*
Výzkumné středisko krajinné ekologie, Katastrální území Zdíkov, 1999, 134 stran

FORMAN, R.T.T., GODRON, M. *Krajinná ekologie*
Překlad: Těšil J. a kol., Academia, Praha 1993, 583 stran, ISBN 80-200-0464-5

GEOVISION s.r.o., *Rekonstrukce a revitalizace zámeckého parku ve Zdíkově*
Vedoucí projektu Zýval Vladimír, Plzeň 2004

HADAČ, M. *Krajina a lidé*
Academia Praha 1982, 152 stran

HRABAL, A., JŮVA, K., TLAPÁK, V. *Ochrana půdy, vegetace, vod a ovzduší*
Státní zemědělské nakladatelství Praha 1977, 180 stran

KENDER, J.(editor) *Teoretické a praktické aspekty ekologie krajiny*
Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 2000, 218 stran, ISBN 80-7212-148-0

KUBÁT, K. *Klíč ke květeně České republiky*
Academia, Praha 2002, 930 stran, ISBN 80-200-0836-5

KUBEŠ, J. *Plánování venkovské krajiny*
Ministerstvo životního prostředí ČR 1996, 186 stran, ISBN 80-7078-358-3

KUBÍN, J., PAVLÍČEK, J. *Krajina a územní plánování*
Ochrana a tvorba krajiny, Brno 1975, 60 stran

KVÍTEK, T., TIPPL, M. *Ochrana povrchových vod před dusičnany z vodní eroze a hlavní zásady protierozní ochrany v krajině*

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Praha 2003, 47 stran, ISBN 80-7271-140-7

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

LÖW, J., MÍCHAL, I. *Krajinný ráz*

Kostelec nad Černými lesy: Lesnické práce, 2003, 689 stran, ISBN 80-86386-27-9

MADĚRA, P., ZIMOVÁ, E. *Metodické postupy projektování lokálního ÚSES*

Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně a Löw a spol., Brno 2005, 277 stran

MANDÁK, F. *Čtení o minulosti Zdikova*

Obecní úřad Zdíkov, Zdíkov 2002, 189 stran

MAZÍN, V. *Generální metodický postup pro komplexní pozemkovou úpravu*

Pozemkový úřad Plzeň, Plzeň 2006, 122 stran

MÍCHAL, I. *Ekologická stabilita*

Veronica, ekologické středisko ČSOP pro Ministerstvo životního prostředí České republiky, Brno 1992, 244 stran, ISBN 80-85368-22-6

MOLDAN, B., JENÍK, J., ZÝKA, J. *Životní prostředí očima přírodovědce*

Academia, Praha 1989, 163 stran, ISBN 80-200-0042-9

NEPOMUCKÝ, P., SALAŠOVÁ, A. *Krajinné plánování*

VŠ Báňská ve spolupráci s MŽP ČR Praha 1996, ISBN 80-7078- 371-0

NOVOTNÁ, D. – editor *Úvod do pojmosloví v ekologii krajiny*

Ministerstvo životního prostředí České republiky a vydavatelství ENIGMA s.r.o., Praha 2001, 400 stran, ISBN 80-7212-192-8

PROJEKTA TÁBOR s.r.o. *Projekt stavby Revitalizace toku*

Vypracoval: Kohoutek, P., Tuček, J., Tábor 2001, textová část 48 stran

SEMORÁDOVÁ, E. *Ekologie krajiny*

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Fakulta životního prostředí 1998, 116 stran, ISBN 80-7044-224-7

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

SKLENIČKA, P. *Základy krajinného plánování*

Naděžda Skleničková, Praha 2003, 321 stran, ISBN 80-903206-1-9

VÁCHAL, J., MOUDRÝ, J. *Projektování trvale udržitelných systémů hospodaření*

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, České Budějovice 2002,

VOREL, I., BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., CULEK, M., SKLENIČKA, P., *Metodický*

postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz

Praha 2004, ISBN 80-903206-3-5

www stránky

www.trasovnik.cz v souladu s Regionálním geomorfologickým členěním (Czudek, T. a kol., 1972)

www.zdikov.cz

www.drusop.nature.cz – AOPK ČR - Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

www.geoportal.cenia.cz

Legislativa ČR

Zákon č.114/1992 Sb. „O ochraně přírody a krajiny“

Zákon 183/2006, „O územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)“

Státní program ochrany přírody a krajiny ČR

Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 1998, 21 stran, ISBN 80-86064-24-7

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AK	<i>Robinia pseudacacia</i> L.	trnovník akát
BO	<i>Pinus sylvestris</i>	borovice lesní
BK	<i>Fagus sylvatica</i>	buk lesní
BR	<i>Betula pubescens</i>	bříza pýřitá
DB	<i>Quercus robur</i>	dub letní
DBZ	<i>Quercus petraea</i>	dub zimní
JDO	<i>Abies grandis</i>	jedle obrovská
JD	<i>Abies alba</i>	jedle bělokorá
JS	<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý
JV	<i>Acer platanoides</i>	javor mléč
JVK	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor klen
JR	<i>Sorbus aucuparia</i>	jeřáb ptačí
JS	<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý
LP	<i>Tillia cordata</i>	lípa malolistá
LPV	<i>Tillia platyphyllos</i>	lípa velkolistá
MD	<i>Larix decidua</i>	modřín opadavý
OL	<i>Alnus glutinosa</i>	olše lepkavá
OLS	<i>Alnus incana</i>	olše šedá
OLZ	<i>Alnus viridis</i>	olše zelená
OS	<i>Populus tremula</i>	topol osika
SM	<i>Picea abies</i>	smrk ztepilý
TP	<i>Populus alba</i>	topol bílý
TPC	<i>Populus nigra</i>	topol černý
VBJ	<i>Salix caprea</i>	vrba jíva
VB	<i>Salix alba</i>	vrba bílá
VBK	<i>Salix fragilis</i>	vrba křehká
KR		krajinný ráz
ZKC		základní krajinářský celek
ÚSES		územní systém ekologické stability

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

9. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Charakteristika hlavních půdních jednotek ve Zdíkově

Příloha 2: STG zastoupené v řešeném území (k.ú. Zdíkov)

Příloha 3: Charakteristika vegetačního stupně, trofické a hydrické řady

Příloha 4: Dřeviny vhodné pro protierozní výsadby v chudých půdách, s normálními vláhovými poměry, plnicí doplňkovou (zpevňující) funkci

Příloha 5: Dřeviny vhodné pro protierozní výsadby v polochudých půdách, s normálními vláhovými poměry, plnicí doplňkovou (zpevňující) funkci

Příloha 6: Dřeviny vhodné pro protierozní výsadby v půdách vlhkých a podél vodotečí, plnicí doplňkovou (zpevňující) funkci

Příloha 7: Kosterní dřeviny vhodné pro polní cesty a meze

Příloha 8: Dřeviny vhodné pro výsadby podél vodotečí

Příloha 9: Listnaté dřeviny vhodné pro výsadby podél komunikací

Příloha 10: Dřeviny vhodné pro výsadby v širších ulicích

Příloha 11: Dřeviny vhodné pro výsadby v úzkých ulicích

Příloha 12: Dřeviny vhodné pro protihlukové výsadby

Příloha 13: Fauna – Šumavský bioregion

Příloha 14: Flora – Šumavský bioregion

Příloha 15: Fauna – Sušický bioregion

Příloha 16: Flora – Sušický bioregion

Příloha 17: Biocentra a biokoridory

10. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Letecký pohled na Zdíkov

Obr. 2: Pošumavská lidová architektura

Obr. 3: Zdíkovský zámek

Obr. 4: Železný kříž

Obr. 5: Kostel svaté Ludmily ve Zdíkově

Obr. 6: Farní kostel ve Zdíkovci

Obr. 7: Most se sochou Jana Nepomuckého

Obr. 8: Náletové dřeviny a výsadby v zahrádkářské kolonii ruší původní pohledy na obec

Obr. 9: Nefunkční odvodnění na pastvině

Obr. 10: Narušený mokřad

Obr. 11 – 19: Zdíkov s komentářem

11. SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Charakteristika zájmového území

Tab. 2: Teplotní charakteristiky zájmového území

Tab. 3: Srážkové charakteristiky zájmového území

Tab. 4: Charakteristika slunečního svitu v zájmovém území

Tab. 5: Významnější vrchy povrchu území obce Zdíkov

Tab. 6: Výměry jednotlivých kultur

12. SEZNAM MAP

Mapa 1: Hranice území krajinného rázu

Mapa 2: Územní plán obce

Mapa 3: Mapa CHKO

PŘÍLOHY

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

TTP, rozptýlená zeleň, údolím prochází Zdíkovský potok

- v nejvzdálenější části zalesněné kopce Šumavského podhůří, kterými jsou Homole, Kamenný vrch a vdáří Hrb
- blíže pak je pohled na největší lán orné půdy v řešeném území, nevhodně položený ve sklonitém terénu
- v přední části obec Zdíkov (celkově všude mnoho rozptýlené zeleně)

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

- rozptýlená zeleň, převaha TTP
- důkaz minimálních zásahů člověka, zachování genofondu KR

- pohled na Kamenný vrch, nad nímž se nachází Masákova Lhota
- velké zastoupení rozptýlené zeleně, většina plochy je využívána jako TTP

- zalesněné kopce za Stachama
- ve střední části je vidět dominantanta vysílače s remízkem

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

- pohled na údolní nivu Adámkova potoka mezi Zdíkovem a Albrechtem
- jsou vidět roztroušená osamocená sídla
- niva převážně zalesněná, vytváří pohledovou dominantu

- rozptýlená sídla, vysoká lesnatost území a využití především jako pastviny
- v pravé stránce snímku – pole obhospodařované místními zemědělci

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

- pestrost stromů, oproti jihu, kde převažují smrkové monokultury

- komplexní pohled na údolí

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Příloha 1: Charakteristika hlavních půdních jednotek ve Zdíkově

- 23 Regozemě arenické a kambizemě arenické, v obou případech i slabě oglejené na zahliněných písčích a štěrkopísčích nebo terasách, ležících na nepropustném podloží jílu, slínů, flyše i tercierních jílu, vodní režim je značně kolísavý, a to vždy v závislosti na hloubce nepropustné vrsty a mocnosti překryvu
- 29 Kambizemě modální eubazické až mezobazické včetně slabě oglejených variet, na rulách, svorech, fylitech, popřípadě žulách, středně těžké až středně těžké lehčí, bez skeletu až středně skeletovité, s převažujícími dobrými vláhovými poměry
- 35 Kambizemě dystrické, kambizemě modální mezobazické, kryptopodzoly modální včetně slabě oglejených variet, na břidlicích, permokarbonu, flyši, neutrálních vyvřelých horninách a jejich svahovinách, středně těžké, až středně skeletovité, vláhově příznivé až mírně převlhčené, v mírně chladném klimatickém regionu
- 36 Kryptopodzoly modální, podzoly modální, kambizemě dystrické, případně i kambizemě modální mezobazická, bez rozlišení matečných hornin, převážně středně těžké lehčí, s různou skeletovostí, půdy až mírně převlhčované, vždy však v chladném klimatickém regionu
- 37 Kambizemě litické, kambizemě modální, kambizemě rančerové a rankery modální na pevných substrátech bez rozlišení, v podorníci od 30 cm silně skeletovité nebo s pevnou horninou, slabě až středně skeletovité, v ornici středně těžké lehčí až lehké, převážně vysušné, závislé na srážkách
- 39 Litozemě modální na substrátech bez rozlišení, s mělkým drnovým horizontem s výchozy pevných hornin, zpravidla 10 až 15 cm mocným, s nepříznivými vláhovými poměry
- 40 Půdy se sklonitostí vyšší než 12 stupňů, kambizemě, rendziny, pararendziny, rankery, regozemě, černozemě, hnědozemě a další, zrnitostně středně těžké lehčí

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

až lehké, s různou skeletovitostí, vláhově závislé na klimatu a expozici

- 50 Kambizemě oglejené a pseudogleje modální na žulách, rulách a jiných pevných horninách (které nejsou v HPJ 48,49), středně těžké lehčí až středně těžké, slabě až středně skeletovité, se sklonem k dočasnému zamokření
- 64 Gleje modální, stagnogleje modální a gleje fluvické na svahových hlínách, nivních uloženinách, jílovitých a slinitých materiálech, zkulturněné, s upraveným vodním režimem, středně těžké až velmi těžké, bez skeletu nebo slabě skeletovité
- 72 Gleje fluvické zrašelinělé a gleje fluvické histické na nivních uloženinách, středně těžké až velmi těžké, trvale pod vlivem hladiny vody v toku
- 73 Kambizemě oglejené, pseudogleje glejové i hydroeluviální, gleje hydroeluviální i povrchové, nacházející se ve svahových polohách, zpravidla zamokřené s výskytem svahových pramenišť, středně těžké až velmi těžké, až středně skeletovité
- 74 Pseudogleje glejové i hydroeluviální, gleje povrchové zrašelinělé i gleje povrchové histické, gleje akvické, stagnoglej modální, půdy středně těžké až velmi těžké, až středně skeletovité nacházející se ve svahových polohách, zamokřené se svahovými prameny, často zrašelinělé
[NĚMEC, J., 2001]

Příloha 2: STG zastoupené v řešeném území (k.ú. Zdíkov)

STG	latinský název	český název
5AB3	Abieti-fageta	jedlové bučiny
5AB4	Abieti-piceeta equiseti	přesličkové jedlové smrčiny
5B3	Abieti-fageta typica	typické jedlové bučiny
5B4	Abieti-piceeta equiseti	přesličkové jedlové smrčiny
5B5	Picei-alneta inf.	smrkové olšiny n. st.
6A1	Pineta piceosa sup.	smrkové bory v st.
6A2	Abieti-fageta	jedlové bučiny
6A3	Fageta abietino-piceosa	jedlosmrkové bučiny
6A4	Piceeta sphagnosa inf.	rašeliníkové smrčiny
6AB2	Abieti-fageta piceae	jedlové bučiny se smrkem
6AB3	Abieti-fageta piceae	jedlové bučiny se smrkem
6AB4	Piceeta equiseti sup.	přesličkové smrčiny v. st.
6AB5	Picei-alneta sup.	smrkové olšiny v. st.
6B2	Abieti-fageta piceae	jedlové bučiny se smrkem
6B3	Abieti-fageta piceae typica	typické jedlové bučiny se smrkem
6B4	Piceeta equiseti sup.	přesličkové smrčiny v. st.
6B5	Picei-alneta sup.	smrkové olšiny v. st.
7A1	Pineta piceosa sup.	smrkové bory v. st.
7A2	Piceeta sorbina	smrčiny s jeřábem
7AB2	Piceeta sorbina	smrčiny s jeřábem
7AB3	Sorbi piceeta	jeřábové smrčiny
7AB4	Piceeta sphagnosa sup.	rašeliníkové smrčiny v. st.
7AB5	Piceeta sphagnosa sup.	rašeliníkové smrčiny v. st.
7B2	Sorbi piceeta	jeřábové smrčiny
7B3	Sorbi piceeta	jeřábové smrčiny
7B4	Sorbi piceeta	jeřábové smrčiny

MÚSES Zdíkov [EKOSERVIS-1999]

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF!
 Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
 Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Příloha 3: Charakteristika vegetačního stupně, trofické a hydrické řady

Vegetační stupně:

1. dubový	4. bukový (dubojehličnatý)	7. smrkový
2. bukodubový	5. jedlobukový	8. klečový
3. dubobukový	6. smrkojedlobukový	9. alpský

Druhá pozice určuje trofickou řadu stanoviště (jsou vyjádřeny rozdíly trvalých ekologických podmínek z hlediska minerálních kvalit substrátu). [ZLATNÍK, 1976]

Trofické meziřady:

A/B - oligo-mezotrofní	B/D - mezotrofně-bazická
B/C - mezotrofně-nitrofilní	C/D - nitrofilně-bazická

Trofické řady:

- A - řada oligotrofní - kyselá řada (acidofilní, oligotrofní) na minerálně chudých podkladech
B - řada mezotrofní - živná řada na půdách s dobře probíhajícím rozkladem organické hmoty
C - řada eutrofně nitrofilní - s dokonalým rozkladem organické hmoty a bohatým humusem na N
D - řada eutrofně bazická, kalcifilní - alkalifilní řada na univerzálně bohatých podkladech

V rámci trofických řad spolu v zásadě nekomunikují jednak STG řady A a D, jednak řady A a C. Mezi ostatními trofickými řadami jsou plynulé přechody. Rámcově lze slučovat (agregovat) jen některé STG. Agregace je prováděna na úrovni řad trofických s přihlédnutím k hydrickým řadám. Třetí pozice určuje hydrickou řadu (vyjadřuje rozdíly vodního režimu půd, které se následně odrážejí na biotě). [ZLATNÍK, 1976]

Diferenciace hydrických řad zemědělských půd:

1. zakrslá řada - extrémně mělké půdy s vystupujícím horninovým podkladem
2. skromná řada - méně extrémní půdy převážně na píscích
3. normální řada - půdy mírně prosychající
s. svěží řada - půdy neprosychající s vláhovou bilancí okolo polní kapacity
4. zamokřená řada - půdy většinou hlubší, převážně zrnitostně těžší a hůře propustné se zásobou vody

5. mokrá řada - půdy různě hluboké ovlivněné vysokou hladinou spodní vody
 - b. mokrá řada - se stagnující vodou
6. rašelinná řada - půdy trvale nasycené vodou
[LÖW a kol.]

Příloha 4: Dřeviny vhodné pro protierozní výsadby v chudých půdách, s normálními vláhovými poměry, plnicí doplňkovou (zpevňující) funkcí

<u>stromy základní</u>	Acer pseudoplatanus (javor klen), Sorbus aucuparia (jeřáb ptačí).
<u>stromy doplňkové</u>	Alnus incana (olše šedá), Betula verrucosa (bříza bradavičnatá), Populus tremula (topol osika) a Salix caprea (vrba jíva).
<u>koře domácí</u>	Corylus avellana (líška obecná) a Rhamnus frangula (krušina olšová).

Příloha 5: Dřeviny vhodné pro protierozní výsadby v polochudých půdách, s normálními vláhovými poměry, plnicí doplňkovou (zpevňující) funkcí

<u>stromy základní</u>	Acer pseudoplatanus (javor klen), Betula verrucosa (bříza bradavičnatá), Sorbus aucuparia (jeřáb ptačí) a Fraxinus excelsior (jasan ztepilý).
<u>strom doplňkový</u>	Tilia cordata (lípa srdčitá).
<u>keře domácí</u>	Cornus sanguinea (svída krvavá), Corylus avellana (líška obecná), Crataegus monogyna (hloh jednosemenný), Crataegus oxyacantha (hloh obecný), Prunus spinosa (trnka obecná), Prunus padus (střemcha hroznovitá), Viburnum opulus (kalina obecná).

Příloha 6: Dřeviny vhodné pro protierozní výsadby v půdách vlhkých a podél vodotečí, plnicí doplňkovou (zpevňující) funkcí

<u>stromy základní</u>	Quercus robur (dub letní), Fraxinus excelsior (jasan ztepilý).
<u>stromy doplňkové</u>	Betula verrucosa (bříza bradavičnatá), Aldus glutinosa (olše lepkavá), Populus tremula (osika), Prunus padus (střemcha hroznovitá), Salix caprea (vrba jíva), Salix fragilis (vrba křehká), Tilia cordata (lípa srdčitá).
<u>keře domácí</u>	Rhamnus frangula (krušina olšová), Salix cinerea (vrba popelavá), Salix viminalis (vrba košíkářská), Salix triandra (vrba trojmužná), Viburnum opulus (kalina obecná), Cornus sanguinea (svída krvavá).

Příloha 7: Kosterní dřeviny vhodné pro polní cesty a meze

- *Acer platanoicies* (javor mléč)
- *Acer pseudoplatanus* (javor klen)
- *Quercus petraea* (dub zimní)
- *Salix caprea* (vrba jíva)
- *Sorbus aucuparia* (jeřáb ptačí)
- *Tilia cordata* (lípa srdčitá)
- *Corylus avellana* (líška obecná)
- *Crataegus monogyna* (hloh jednosemenný)
- *Prunus padus* (střemcha hroznovitá)

Příloha 8: Dřeviny vhodné pro výsadby podél vodotečí

- *Quercus robur* (dub letní)
- *Fraxinus excelsior* (jasan ztepilý)
- *Betula verrucosa* (bříza bradavičnatá)
- *Alnus glutinosa* (olše lepkavá)
- *Populus tremula* (topol osika)
- *Prunus padus* (střemcha hroznovitá)
- *Salix caprea* (vrba jíva)
- *Salix fragilis* (vrba křehká)
- *Tilia cordata* (lípa malolistá)
- *Rhamnus frangula* (krušina olšová)
- *Salix cinerea* (vrba popelavá)
- *Salix viminalis* (vrba košíkářská)
- *Salix triandra* (vrba trojmužná)
- *Viburnum opulus* (kalina obecná)

Příloha 9: Listnaté dřeviny vhodné pro výsadby podél komunikací

- *Acer platanoides* (javor mléč)
- *Acer pseudoplatanus* (javor horský)
- *Aldus glutinosa* (olše lepkavá)
- *Betula verrucosa* (bříza bradavičnatá)
- *Fagus sylvatica* (buk lesní)
- *Prunus avium* (třešeň ptačí)
- *Quercus petraea* (dub zimní)
- *Quercus robur* (dub letní)
- *Salix alba* (vrba bílá)
- *Sorbus aucuparia* (jeřáb ptačí)
- *Tilia cordata* (lípa srdčitá)
- *Ulmus carpinifolia* (jilm habrolistý)

Příloha 10: Dřeviny vhodné pro výsadby v širších ulicích

- *Acer platanoides* (javor mléč)
- *Acer pseudoplatanus* (javor klen)
- *Betula verrucosa* (bříza bradavičnatá)
- *Fagus sylvatica* f. *purpurea* (buk lesní)
- *Fraxinus excelsior* (jasan ztepilý)
- *Prunus avium* (třešeň ptačí)
- *Quercus petraea* (dub zimní)
- *Quercus robur* (dub letní)
- *Sorbus torminalis* (jeřáb břek)
- *Tilia cordata* (lípa srdčitá)
- *Ulmus carpinifolia* (jilm habrolistý)

Příloha 11: Dřeviny vhodné pro výsadby v úzkých ulicích

- *Acer platanoides* (javor mléč)
- *Crataegus monogyna* 'Stricta' (hloh jednosemenný)
- *Fagus sylvatica* 'Dawyck' (buk lesní)

Příloha 12: Dřeviny vhodné pro protihlukové výsadby

- *Acer platanoides* (javor mléč)
- *Acer pseudoplatanus* (javor klen)
- *Alnus glutinosa* (olše lepkavá)
- *Betula verrucosa* (bříza bradavičnatá)
- *Cornus sanguinea* (svída krvavá)
- *Corylus avellana* (líška obecná)
- *Fagus sylvatica* (buk lesní)
- *Lonicera xylosteum* (zimolez pýřitý)
- *Prunus padus* (střemcha hroznovitá)
- *Quercus robur* (dub letní)
- *Rosa canina* (růže šípková)
- *Salix aurita* (vrba ušatá)
- *Salix purpurea* (vrba nachová)
- *Tilia cordata* (lípa srdčitá)
- *Tilia platyphylla* (lípa velkolistá)
- *Viburnum lantana* (kalina tušalaj)

Příloha 13: Fauna – Šumavský bioregion

Fauna regionu poskytuje nejzachovalejší obraz horských hercynských živočišných společenstev, a to facii vrchovišť, přirozených horských lesů, pásma kleče a horských luk. Výrazně se to projevuje např. v avifauně - orel křiklavý, tetřev hlušec, datlík tříprstý, chřástal polní, hýl rudý aj. Některé rašeliništní druhy hmyzu, zejména motýli - žluťásek borůvkový a perleťovec rašelinný, jsou mezinárodně chráněni jako zbytkové genofondy vymírajících druhů. Ve fauně regionu je celá řada reliktnů borealpinního rozšíření, jako jsou zejména některá šídla, pavouci, mûry a píďalky nebo myšivka horská.

Tekoucí vody patří do pásma pstruhového až lipanového, s lokálním reliktním výskytem perlorodky říční, specifické druhy hostí i několik jezer (hrbatka jezerní). Významné druhy - Savci: ježek západní - *Erinaceus europaeus*, rejsek horský - *Sorex alpinus*, myšivka horská - *Sicista betulina*, plch zahradní - *Eliomys quercinus*, vydra říční - *Lutra lutra*, rys ostrovid - *Lynx lynx*, los evropský - *Alces alces*, netopýr pestrý - *Vespertilio murinus*, netopýr severní - *Eptesicus nilsoni*. Ptáci: orel křiklavý - *Aquila pomarina*, jeřábek lesní - *Bonasa bonasia*, tetřívka obecná - *Tetrao tetrix*, tetřev hlušec - *Tetrao urogallus*, kulíšek nejmenší - *Glaucidium passerinum*, sýc rousný - *Aegolius funereus*, strakapoud bělohřbetý - *Dendrocopos leucotos*, datlík tříprstý - *Picoides tridactylus*, linduška úhorní - *Anthus campestris*, kos horský - *Turdus torquatus*, ořešník kropenatý - *Nucifraga caryocatactes*, čečetka zimní - *Carduelis flammea*, hýl rudý - *Carpodacus erythrinus*. Obojživelníci: kuňka žlutobřichá - *Bombina variegata*. Plazi: ještěrka živorodá - *Lacerta vivipara*, zmije obecná - *Vipera berus*. Měkkýši: závornatka křížatá - *Clausilia cmciata*, vrásenka pomezní - *Discus ruderratus*, slimáček horský - *Semilimax kotulae*, řasnatka nadmutá - *Macrogastra tumida*, ř. tmavá - *M. badia*, vřetenatka nadmutá - *Vestia turgida*, srstnatka *Trichia edentula*, perlorodka říční - *Margaritifera margaritifera*. Hmyz: šídlo rašelinné - *Aeschna subarctica*, perleťovec *Procllossiana eunomia*, okáči *Erebia ligea*, *Coenonympha tullia*, ohniváček *Lycaena hippothoe*, mûry *Dasyptolia templi*, *Xestia sincera*, *X. rhaetica*, *Eugraphe subrosea*, *Lithophane lamda*, *Celaena haworthi*, travařík *Pediasia truncatella*, píďalka *Arichanna melanaria*, žluťásek borůvkový - *Colias palaeno*, střevlík *Carabus menetriesi*, střevlíček *Nebria castanea*, *Pterostichus selmani*, masařka *Pierretia villeneuvei*. Pavouci: *Pardosa hyperborea*, *P. ferruginea*, *Gnaphosa dubia*, *Acantholycosa lignaria*. Korýši: hrbatka jezerní - *Holopedium gibberum*. [EKOSERVIS-1999]

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Příloha 14: Flora – Šumavský bioregion

Plošně nejrozsáhlejší vegetační jednotkou Šumavy jsou potenciálně květnaté bučiny - *Dentario enneaphylli-Fagetum*, *Festuco-Fagetum*, v severozápadní části zaujímají podstatnou část i květnaté jedliny *Abietetum hercynicum*. Přechodný stupeň mezi květnatými bučinami a horskými smrčínami je tvořen acidofilními horskými bučinami *Calamagrostio villosae-Fagetum*. V okolí rašelinišť a v doprovodných partiích podél vodních toků ve vyšších částech bioregionu jsou hojně vyvinuty podmáčené smrčiny *Mastigobryo-Piceetum* a *Sphagno-Piceetum*.

Původní velmi malé plošky skalního, suťového a mokřadního bezlesí v centrální části Šumavy byly v minulosti silně podpořeny pastvou. Vznikla tak mozaika smilkových pastvin svazu *Nardion*, drobných rašelinišť, pramenišť, rašelinných luk, v nichž se kromě výše jmenovaných typů vegetace objevuje i vegetace svazu *Caricion fuscae* a vřesovištních pastvin a lad svazu *Genistion*. V nižších polohách bioregionu se vyskytují i další typy rašelinných a slatinných luk svazů *Caricion davallianae*, *Caricion demissae* a *Sphagno warnstrofiani-Tomenthypnion*. Dále jsou zastoupeny krátkostébelné pastviny svazu *Violion caninae*, vysokobylinné vlhké louky svazů *Calthion* a *Molinion* a porosty vysokých ostřic svazů *Caricion rostratae* a *Caricion gracilis*. Intenzivněji obhospodařované plochy jsou kryty vegetací svazu *Polygono-Trisetion*, *Arrhenatherion* a *Cynosurion*. Květena Šumavy je charakterizována především převahou středoevropských montánních a supramontánních druhů. Typický je velmi hojný výskyt některých středoevropských endemitů, jako zvonečníku černého - *Phyteuma nigrum* a oměje šalamounku - *Aconitum callibotryon*. Velmi nápadný je floristický rozdíl mezi severozápadní a jihovýchodní částí Šumavy. Zejména na jihovýchodě se projevuje silný vliv alpského migrantu. Rostliny alpského původu je možno rozdělit do dvou skupin. Heliofilní typy migrovaly na Šumavu již v pozdním glaciálu a dnes jsou rozšířeny v celé oblasti, především však v nejvyšších polohách, na místech kde mohly přežít zapojení lesa - kary, prameniště. Do této skupiny patří psineček skalní - *Agrostis rupestris*, vrba velkolistá - *Salix appendiculata*, koprníček bezobalný - *Mutellina purpurea*, hořec šumavský - *Gentiana pannonica*. Některé z nich se druhotně rozšířily na antropogenní bezlesí, kde mají dnes těžiště svého rozšíření. Další vlny migrace probíhaly později, a proto nestačily zasáhnout celou oblast a proto jsou mnohem častější na jihovýchodě. Jsou to převážně lesní druhy, jako pryskyřník omějolistý - *Ranunculus aconitifolius*, kýchavice bílá - *Veratrum album*, řeřišnice trojlistá - *Cardamine trifolia*, kerblík lesklý - *Anthriscus nitida*. V severozápadní části Šumavy jsou naopak

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

hojněji rozšířeny suboceanické druhy. Z nich některé, jako mokřýš střídavolistý - *Chrysosplenium oppositifolium* a rozhodníkovec nachový - *Hylotelephium purpureum* zde dosahují východní areálové hranice. Další významnou skupinu druhů představují druhy boreo-kontinentální. Jejich výskyt je převážně soustředěn do oblasti Vltavské kotliny. Jsou to popelivka sibiřská - *Ligularia sibirica*, tavolník vrbolistý - *Spiraea salicifolia*, rojovník bahenní - *Ledum palustre*. Velká část druhů je boreomontánní, jako bříza zakrslá - *Betula nana*, kyhanka sivolistá - *Andromeda polifolia*, ostřice chudá - *Carex paupercula*, ostřice chudokvětá - *Carex pauciflora*. Teplomilnější druhy zasahují jen vzácně na okraje vlastní Šumavy. Některé heliofilní druhy však pronikají údolím Vydry značně vysoko, jako například tařice skalní - *Aurinia saxatilis*, lopušník skloněný - *Hackelia deflexa*, jestřábník dvouklanný - *Hieracium bifidum*. V nejjihoovýchodnější nejteplejší části se velmi vzácně vyskytují i méně náročné druhy danubiálního migrantu, jako čilimník nízký - *Chamaecytisus supinus* a záraza mateřídoušková - *Orobanche alba*. [EKOSERVIS-1999]

Príloha 15: Fauna – Sušický bioregion

Převažuje ochuzená lesní fauna hercynského původu, se západními a horskými vlivy. Na jednotlivých vápencových ostrovech jsou společenstva měkkýšů s trojzubkou stepní, suchomilkou obecnou a zrnovkou mechovou. Tekoucí vody patří do pásma pstruhového až parmového. Významné druhy -Savci: ježek západní - *Erinaceus europaeus*, vydra říční - *Lutra lutra*, plch zahradní - *Eliomys quercinus*. Ptáci: jeřábek lesní - *Bonasa bonasia*, tetřívka obecná - *Tetrao tetrix*, hýl rudý - *Carpodacus erithrinus*. Obojživelníci: mlok skvrnitý - *Salamandra salamandra*, kuňka žlutobřichá - *Bombina variegata*. Měkkýši: zuboústka trojzubá - *Isognomostoma isognomostoma*, zuboústka sametová - *Causa holosericea*, srstnatka jednozubá - *Trichia unidentata*, trojzubka stepní - *Chondrula tridens*, suchomilka obecná - *Helicella obvia*, zrnovka mechová - *Pupilla muscorum*. Hmyz: jepice podivná - *Arthroplea congener*, šídlo páskovec kroužkovaný - *Cordulegaster boltoni*. [EKOSERVIS-1999]

Příloha 16: Flora – Sušický bioregion

Potenciální vegetaci představují pro větší část území acidofilní doubravy *Genisto germanicae-Quercion*. Silné zastoupení zde měly jedliny *Galio-Abietenion*, bučiny byly přítomny méně - *Fagenion* a *Luzulo-Fagetum*. Na skalách v údolí některých vodních toků doznívá směrem do Šumavy byl podchycen výskyt reliktních silikátových borů *Betulo carpaticae-Pinetum*. Podél toků se rozvinula společenstva luhů, převážně *Stellario-Alnetum*. Odlišná je vegetace krystalických vápenců. Na severních svazích jsou to převážně kalcifilní bučiny *Cephalanthero-Fagetum*, na jižních subxerofilní doubravy.

Náhradní vegetaci představují louky a pastviny svazů *Arrhenatherion*, *Alopecurion pratensis*, *Cynosurion*, na podmáčených místech *Molinion* a *Calthion*. Vzácně jsou zachována společenstva rašelinných luk - *Caricion fuscae*, *Sphagno warnstorffiani-Tomenthypnion*, dříve i *Caricion davallianae*, a smilkových pastvin - *Violion caninae* a *Vaccinion*. Na vápencových podkladech jsou travinná společenstva svazu *Cirsio-Brachypodion*, na primitivních půdách vápenců svazů *Alyssu alyssoidis-Sedion albi*. Časté jsou rovněž křoviny *Prunion spinosae* a společenstva lemová *Trifolion medii*. Flóra je pestrá, zejména v oblasti vápenců. Převažují hercynské druhy středních poloh. Mezní a exklávní prvky jsou převážně mezi slabšími termofyty a suboceanickými druhy. Na silikátových horninách převažují běžné podhorské druhy, jako svízel okrouhlostý - *Galium rotundifolium* a bika chlupatá - *Luzula pilosa*, ve vyšších polohách a podél toků byly zaznamenány submontánní až montánní prvky, např. běloprstka horská - *Leucorchis albida* a oměj pestrý - *Aconitum variegatum*. Na vápencích se převážně enklávně vyskytují druhy se vztahem k teplejším částem Čech, např. vlnice chlupatá - *Oxytropis pilosa*, trýzel vonný - *Erysimum odoratum*, záraza vyšší - *Orobanche elatior*, hlaváč fialový - *Scabiosa columbaria*, prostřelenec křížatý - *Tretorhiza cruciata*, horeček nahořklý - *Gentianella amarella*. Druhy se vztahem k Alpám a Podunají jsou vzácné, náleží k nim ostřice ptačí nožka - *Carex ornithopoda* a ostřice Micheliova - *Carex michelii*. Značné jsou zastoupeny druhy suboceanické, jako lněnka pyrenejská - *Thesium pyrenaicum*, pcháč bezlodyžný - *Cirsium acaule*, mokryš vstřícnohlavý - *Chrysosplenium oppositifolium*, který zde dosahuje východní hranice souvislého areálu. Vzácněji se ještě vyskytují některé slatinné a rašeliništní druhy, např. zdrojovka pobřežní - *Montia hallii*, tučnice obecná - *Pinguicula vulgaris* a kruštík bahenní - *Epipactis palustris*. [EKOSERVIS-1999]

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

BIOCENTRA

Biocentrum Klasetín - Prvek územního systému ekologické stability č. 3

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 6AB3-5

Rozloha: 4 ha

Charakteristika: Biocentrum tvoří především ladní vegetace částečně i na místě lučních porostů. Zahrnuje rovněž malou část lesního porostu 421 A, porostní skupiny 2 (smrkový porost s příměsí modřínu), 3 (mladý bukový porost) a 5 (smrk). Celkově podmáčená lokalita, ohrožení nevhodným obnovním zásahem a náletem břízy. Příslušným lesním typem je 601 - svěží smrková jedlina štavelová.

Doporučení: Cílem opatření je prohloubení přirozeného charakteru stávajících porostů, resp. vznik komplexu věkové diferencovaných porostů dřevinné skladby blízké přirozené dle vymezených STG, v lesním porostu s přírodě blízkými maloplošnými podrostrními způsoby hospodaření.

Kultura: les, ladní vegetace

Biocentrum Prameniště - Prvek územního systému ekologické stability č. 5

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 6A-AB1-4

Rozloha: 7 ha

Charakteristika: Biocentrum v pramenné oblasti Zdíkovského potoka zahrnující i výsušné skalní výchozy. Lesní porost 426, oddělení B, porostní skupiny 1 (smrkový porost), 4 (smrk s příměsí modřínu); 426 C, porostní skupiny 1 (smrk) a 3 (smrk s příměsí modřínu). Ohrožení představuje především okusem a loupáním. Příslušnými lesními typy jsou 6V4 - vlhká smrková bučina štavelová, 6K1 - kyselá smrková bučina metlicová, 6K6 kyselá smrková bučina se štavelem, 6N3 - kamenitá kyselá smrková bučina se štavelem.

Doporučení: Cílem opatření je vznik porostů přirozeného charakteru, resp. vznik komplexu věkové diferencovaných porostů dřevinné skladby blízké přirozené dle vymezených SLT s přírodě blízkými maloplošnými podrostrními způsoby hospodaření.

Kultura: les

Biocentrum Albrechtec - Prvek územního systému ekologické stability č. 5

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 7AB-B2,5

Rozloha: 3 ha

Charakteristika: Biocentrum tvoří především ladní vegetace částečně na místě lučních porostů, částečně u potoka, a polokulturní louky. Zahrnuje rovněž malý lesní porostu 423 J, porostní skupiny 1 a 2. Příslušnými lesními typy jsou 7P1 - kyselá jedlová smrčina třtinová, 7K6 - kyselá buková smrčina se šťavelem.

Kultura: Ladní vegetace, louky, vodoteč

Biocentrum Za spolkem - Prvek územního systému ekologické stability č. 10

Biogeografický význam lokální - biocentrum nefunkční

STG: 6AB-B5

Rozloha: 3 ha

Charakteristika: Navržené biocentrum, kterým prochází funkční biokoridor Albrechtický potok. Tvoří jej především ladní vegetace u potoka a polokulturní louky. Za nefunkční je považováno proto, že neumožňuje trvalou existenci bioty. Důvodem je nižší zastoupení dřevin v obvodu biocentra. U potoka výskyt většiny rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Na některých místech jsou patrné příznaky eutrofizace a ruderalizace.

Kultura: Ladní vegetace, louky, vodoteč

Biocentrum Zdíkov - Prvek územního systému ekologické stability č. 12

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 6B5

Rozloha: 3 ha

Charakteristika: Biocentrum ve Zdíkově v místě bývalého parku, který v posledních desetiletích ztratil své kvality. Na části plochy jsou nárosty stromových a keřových dřevin, na části travní plochy s různým stupněm využívání.

Doporučení: Cílem opatření je vznik porostů přirozeného charakteru a komplexu věkově diferencovaných porostů adekvátní dřevinné skladby, případně obnova parku. Luční partie kosit dle stavu společenstva zpravidla jedenkrát až dvakrát ročně s občasným vynecháním některé sezóny na malé části ploch střídavě v různých místech lokality, tak aby byla umožněna existence druhů neschopných regenerace v cyklu pravidelných sečí. Termín senoseče upravovat dle aktuálního složení společenstev, případně jej střídat v různých letech. Při časném kosení provést dle možností event. druhou seč na konci vegetace pro odstranění

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

stařiny. Pravidelně dvakrát ročně kosit nitrofilní partie porostu. Kosení při vyšší únosnosti terénu v suchém období s použitím lehké mechanizace, v trvale podmáčených partiích alespoň občasné ruční kosení. Seno pokud možno sušit přirozeným způsobem na pokose (mimo ruderalní partie). V maximálně možné míře omezovat zdroje eutrofizace a ruderalizace v povodí vodoteče, nezasahovat do vodního režimu.

Kultura: Ladní vegetace, louky, vodoteč, vodní nádrž.

Biocentrum Soutok - Prvek územního systému ekologické stability č. 14

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 6B3-5

Rozloha: 3 ha

Charakteristika: Biocentrum ve Zdíkovci nad soutokem Zdíkovského potoka a Spůlky. Na části plochy jsou nárosty stromových a keřových dřevin, na části travní plochy s různým stupněm využívání. Výskyt mnoha rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Na některých místech jsou patrné příznaky eutrofizace a ruderalizace.

Kultura: Ladní vegetace, louky, vodoteč

Biocentrum Pod lesem - Prvek územního systému ekologické stability č. 16

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 6AB5

Rozloha: 4 ha

Charakteristika: Biocentrum mezi Zdíkovcem a Stachy. Na části plochv nárostv stromových a keřových dřevin, na části travní plochv s různým stupněm využívání. Výskyt mnoha rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Na některých místech, především v okrajových partiích, jsou patrné příznaky eutrofizace a ruderalizace.

Kultura: Ladní vegetace, louky, vodoteč

Biocentrum Stachy - Prvek územního systému ekologické stability č. 16

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 6AB3-5

Rozloha: 4 ha

Charakteristika: Biocentrum tvoří lesní porost, ladní vegetace a polokulturní luční porost. V lese zahrnuje porost 306 P, porostní skupiny 1, 2 a 3. Příslušnými lesními typy jsou 6P2 -

kvselá smrková jedlina metlicová, 6R2 - svěží rašelinná smrčina olšová, 6L1 - luh olše šedé.

Kultura: les, ladní vegetace. Louka, vodoteč

Biocentrum Kamenný vrch - Prvek územního systému ekologické stability č. 16

Biogeografický význam lokální - biocentrum funkční

STG: 6A-AB1-2

Rozloha: 5 ha

Charakteristika: Biocentrum ve vrcholové oblasti Kamenného vrchu zahrnující i skalní výchozy. Lesní porosty 307 A (porostní skupiny 1-3) a 307 B (porostní skupiny 3 a 4). Dnes druhově nevhodná skladba. Příslušnými lesními typy jsou 6S1 - svěží smrková bučina šřavelová, 6N3 - kamenitá kyselá smrková bučina se šřavelem, 6Y1 - skeletová smrková bučina, 6M3 - chudá smrková bučina borůvková, 6K1 - kyselá smrková bučina metlicová, 6K6 - kyselá smrková bučina se šřavelem.

Kultura: les

BIOKORIDORY

Biokoridor K110 (K108 - Klet', Bulový) - Prvek územního systému ekologické stability č. 1

Biogeografický význam nadregionální - biocentrum funkční

STG: 6AB3-4, 7AB-B1-4

Rozloha: 82 m

Charakteristika: Mezofilní bučinná osa nadregionálního biokoridoru. Prochází lesními porosty v rozsáhlém komplexu lesů ve svazích kolem Kamenné hory, Homole a Hrbu. Lesní porosty s převažujícími staršími skupinami smrku, místy skupinově nebo jednotlivě vtroušeny listnáče. Výskyt běžných druhů rostlin typických pro kulturní smrčiny. Postupně prochází následujícími lesními typy: 6K1 - kyselá smrková bučina metlicová, 6K6 - kyselá smrková bučina se šřavelem, 6S1 - svěží smrková bučina šřavelová, 6V2 - vlhká smrková bučina devětsilová, 6V4 - vlhká smrková bučina šřavelová, 6V9 - podmáčená smrková bučina, 7K1 - kyselá buková smrčina metlicová, 7K2 - kyselá buková smrčina borůvková, 7K6 - kyselá buková smrčina se šřavelem, 7N4 - kamenitá kyselá buková smrčina borůvková, 701 - svěží jedlová smrčina šřavelová, 7P1 - kyselá jedlová smrčina třtinová, 7V3 - vlhká buková smrčina šřavelová, 7V6 - vlhká buková smrčina kapradinová, 7V9 - podmáčená buková smrčina.

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!

Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat.!

Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

Kultura: les

Biokoridor Na spolku - Prvek územního systému ekologické stability č. 2

Biogeografický význam lokální - biokoridor funkční

STG: 6A-AB3-4

Délka: cca 1500 m

Charakteristika: Biokoridor prochází lesními porosty v rozsáhlém komplexu lesů ve svazích Kamenné hory. Prochází lesními odděleními a porosty 421E: porostními skupinami 2 a 3 (smrková kmenovina rozvrácená větrem, v ředinách zmlazená bříza s podrostem smrku, příměs modřínu), 424B: porostní skupinou 1 (jedloborový porost na východním svahu poškozený loupáním) a 430A: porostními skupinami 4 (smrková kmenovina) a 2 (dtto). Patrné je imisní poškození. Příslušnými lesními typy jsou 6V4 - vlhká smrková bučina šťavelová, a 6K6 - kyselá smrková bučina se šťavelem. Biokoridor zahrnuje údolnici lesní vodoteče.

Doporučení: Cílem opatření je postupný vznik pásu věkové diferencovaného porostu v šířce min. 20 m s převládajícím zastoupením dřevin přirozené skladby dle vymezených SLT a přírodě blízkým podrobným hospodařením.

Kultura: Les, vodoteč

Biokoridor U lizu - Prvek územního systému ekologické stability č. 4

Biogeografický význam lokální - biokoridor funkční

STG: 6AB4-5

Délka: cca 1300 m

Charakteristika: Biokoridor lesními porosty podél drobné bezejmenné vodoteče -přítoku Zdíkovského potoka. Prochází po hranicích lesních porostů 421 A-B (porostní skupiny 7, 8) a B-C, dále 425 B-C (porostní skupina 5), a porosty 425 A (porostní skupina 2, 3) a B (porostní skupina 2). Patrné je loupání, okus a imisní poškození. Zcela převažují smrčiny s příměsí olše. Příslušnými lesními typy jsou 601 - svěží smrková jedlina šťavelová a 6V4 - vlhká smrková bučina šťavelová. Biokoridor zahrnuje údolnici lesní vodoteče.

Doporučení: Pro umělou obnovu používat geneticky vhodný materiál místního původu. Listnáče ponechávat jako výstavky do vysokého věku, při obnově využívat jejich přirozeného zmlazení. Přeměnit druhovou skladbu na odpovídající souborům lesních typů: 6V = vlhká

smrková bučina - jedle 40%, buk 30%, smrk 30%, příměs klenu a jasanu, 60 = svěží smrková jedlina - buk 20%, jedle 50%, smrk 30%.

Kultura: Les, vodoteč

Biokoridor Nad Albrechtem - Prvek územního systému ekologické stability č. 4

Biogeografický význam lokální - biokoridor funkční

STG: 7A-B1-5

Délka: cca 500 m

Charakteristika: Biokoridor lesními porosty podél okraje porostu 427 B, který propojuje prameniště Zdíkovského potoka s údolím vodoteče - bezejmenného levostranného přítoku Zdíkovského potoka protékající Albrechtcem. Prochází porostními skupinami 3 (smrk) a 4 (smrk s cca 10% modřínu). Patrné je loupání smrku. Příslušnými lesními tvpv jsou 6N3 - kamenitá kyselá smrková bučina se šťavelem, 6K6 - kyselá smrková bučina se šťavelem, 6S1 - svěží smrková bučina šťavelová, 7V3 - vlhká buková smrčina šťavelová.

Kultura: les

Biokoridor Albrechtský potok - Prvek územního systému ekologické stability č. 7

Biogeografický význam lokální - biokoridor funkční

STG: 7AB3-5

Délka: a a 1300 m

Charakteristika: Biokoridor lesními porosty podél přítoku Zdíkovského potoka, který zde nazýváme Albrechtským potokem, který protíná osu nadregionálního biokoridoru. Prochází porosty 432 C (porostní skupiny 2 a 4 - smrk s příměsí modřínu), 429 B: 2 (smrk s cca 5% jedle), 4 (smrk s cca 10% buku), 429 A: 4 (směs jehličnanů - smrky, modřín a vejmutovka), 5 (dtt), 427 C: 4 (smrk), 6 (smrk s modřínem), 427 B 3 (smrk), 423 H: 10 (smrk), 11 (smrk s příměsí buku). Patrné je loupání a okus v mladších ročnících. Příslušnými lesními tvpv jsou 7P1 - kyselá jedlová smrčina třtinová, 7V3 - vlhká buková smrčina šťavelová, 7V9 - podmáčená buková smrčina, 7K6 - kyselá buková smrčina se šťavelem.

Kultura: les, vodoteč

Biokoridor Albrechtský potok Zdíkov - Prvek územního systému ekologické stability č. 11

Biogeografický význam lokální - biokoridor nefunkční

Tento dokument byl zhotoven v Print2PDF.!
Po registraci Print2PDF se tato informace nebude zobrazovat!
Produkt Print2PDF lze zakoupit na <http://www.software602.cz>

STG: 6B5

Délka: 1000 m

Charakteristika: Biokoridor údolím levostranného přítoku Zdíkovského potoka, který je zde upraven, a proto jej nepovažujeme za funkční. Zahrnuje ladní bylinné a dřevinné porosty ve vývoji, víceméně kulturní louky a ornou půdu. Na některých místech jsou patrné výrazné příznaky eutrofizace a ruderalizace, a to i vodního prostředí.

Doporučení: Cílem opatření podél vodoteče je iniciovat vznik pásu přirozených břehových porostů a mokrých extenzivních luk po úpravě koryta toku. V rámci revitalizačních opatření stabilizovat zemní koryto výsadbou břehového porostu vhodné dřevinné skladby, prosazovat dlouhověké druhy, event. další opatření, včetně vytvoření drobných zdrží, obnovy meandrů apod. na základě podrobnějšího průzkumu.

Biokoridor Zdíkovský potok sever - Prvek územního systému ekologické stability č. 13

Biogeografický význam lokální - biokoridor převážně funkční

STG: 6B5

Délka: 2000 m

Charakteristika: Biokoridor Zdíkovským potokem severně od Zdíkova. Zahrnuje bylinné a dřevinné ladní porosty o vyšším stupni ekologické stability, jako celek polokulturní louky a vodoteč. Výskyt většiny rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Na některých místech jsou patrné příznaky eutrofizace a ruderalizace. V severní části prochází po východním okraji nové nádrže ve Zdíkovci, kde je pouze omezené funkční.

Doporučení: Cílem opatření je udržet, respektive obnovit přirozený charakter břehového porostu a pestrých bylinných i dřevinných litorálních porostů stejně jako druhově pestrých extenzivních luk na přilehlých pozemcích. V břehových porostech provádět případnou údržbu výběrovými zásahy, vhodnými prořezávkami křovin eventuelně podporovat jedince perspektivní pro vznik stromového patra porostu, doplňovat dřevinnou zeleň výsadbou přirozených druhů.

Biokoridor Spůlka Zdíkovec - Prvek územního systému ekologické stability č. 15

Biogeografický význam lokální - biokoridor funkční

STG: 6AB-B5

Délka: 1000 m

Charakteristika: Biokoridor Spůlkou severně od Zdíkovce. Zahrnuje bylinné a dřevinné ladní porosty o vyšším stupni ekologické stability a polokulturní louky a vodoteč. Výskyt většiny rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Na některých místech jsou patrné příznaky eutrofizace a ruderalizace.

Doporučení: Cílem opatření je udržet, respektive obnovit přirozený charakter břehového porostu a pestrých bylinných i dřevinných litorálních porostů stejné jako druhově pestrých extenzivních luk na přilehlých pozemcích.

Kultura: Vodní tok, louky, ostatní plochy

Biokoridor Spůlka Stachy - Prvek územního systému ekologické stability č. 17

Biogeografický význam lokální - biokoridor funkční

STG: 6AB5

Délka: 400 m

Charakteristika: Biokoridor Spůlkou východně od Stachů v místě jejího vzniku (soutok Stašského a Jáchymovského potoka). Na nelesní půdě zahrnuje bylinné a dřevinné ladní porosty o vyšším stupni ekologické stability a polokulturní louky a vodoteč. Výskyt většiny rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Na některých místech jsou patrné příznaky eutrofizace a ruderalizace. Prochází také lesním porostem 306 F, porostními skupinami 2 a 3. Příslušnými lesními typy jsou 6P2 - kyselá smrková jedlina metlicová, 6R2 - svěží rašelinná smrčina olšová.

Kultura: Vodní tok, louky, ostatní plochy, les.

Biokoridor Zdíkovský potok Hřeben - Prvek územního systému ekologické stability č. 55

Biogeografický význam lokální – biokoridor omezeně funkční

STG: 6B5

Délka: 1500 m

Charakteristika: Biokoridor pravostranným přítokem Zdíkovského potoka jižně od Zábrodu. Zahrnuje bylinné a dřevinné ladní porosty o vyšším stupni ekologické stability, lesní porosty jako celek polokulturní louky, ornou půdu a vodoteč. Výskyt některých rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Četné příznaky eutrofizace a ruderalizace, především na průchodu ornou půdou. V lese zahrnuje lesní porost 490 A, porostní skupiny 2 a

3, 490 B, porostní skupiny 1 a 2. Příslušným lesním typem je 601 - svěží smrková jedlina šřavelová.

Kultura: Vodní tok, louky, ostatní plochy, orná půda, les

Biokoridor Zdíkovský potok jih - Prvek územního systému ekologické stability č. 56

Biogeografický význam lokální - biokoridor převážně funkční

STG: 6B5

Délka: 2000 m

Charakteristika: Biokoridor Zdíkovským potokem jižně od Zdíkova. Zahrnuje bylinné a dřevinné ladní porosty o vyšším stupni ekologické stability, jako celek polokulturní louky a vodoteč. Výskyt většiny rostlinných druhů typických pro břehové porosty této oblasti. Místy jsou patrný příznaky eutrofizace a ruderalizace. V severní části prochází úsekem, který nepovažujeme za funkční.

Kultura: vodní tok, louky, ostatní plochy